

SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"KATALIKAS"
 Chicago, Ill.
 Kaina metams:
 Per metus... \$2.00 | Užsien... \$3.00
 Prašoma tur but fiskalno užmokėta.
 "Katalikas" spausdintys spaudinasi visokių knygos, konstitucijos ir tt. Darbas atliekamas labai puikiai, greitai ir pigiai. Užsakydami "Kataliką", siųskite pramonerit arba laiškus sekanciu antrašu:
JOHN M. TANANEVICZ
 8244 So. Morgan St. CHICAGO, ILL.

KATALIKAS

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KATALIKAS"
 Published every Thursday
 at Chicago, Ill.
 Subscription \$2.00 per Year.
 Advertising Rates on Application.
 Book and Job printing in Lithuanian, Polish, English and all other modern Languages : : :
 All Communications must be addressed:
JOHN M. TANANEVICZ
 8244 So. Morgan St. Chicago, Ill.

Savaitinis Laikraštis Pašvestas Reikalams Lietuvių Katalikų Amerikoje.

No. 37 Chicago, Ill., 9 d. Rugsėjo (September) 1909 m. Metai XI
 ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JAN. 25, 1899 AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL. UNDER ACT OF MARCH 3, 1879
 Dr. Alexander M. Rackus ANTIQUARIAN & NUMISMATIST 3031 W. 43rd St. Chicago

Politiškos žinios.

Rusija.

Maistas prieš choleros sėjėjus.
 Pakovo gubernijoje yra Pakovo ežeras su salomis. Ant Talsio ežero žmonės pradėjo sirgti cholera. Pakvietė gydytoją medicinos studentą Volianskį ir feldčerį Volkovą. Iš teigė sergantiesiems cholera ligonbutį. Bet tamsūs žmoneliai pradėjo iškviesti, kas čia būtų tą baisią ligą į jų salą užnešęs. O gi studentai, taigi ir tas Volianskis. Juk jis, sako, nevydo, tik mus nuodija ir ligą platina. Bobos pradėjo plepėti, kad ligonbutyje duoda ligonims kas-žin kokius degančius vaisius, o jeigu ligonis dar numiršta, deda į kokį ten katilą (mat, ligonius deda į vanę plauti). Reikia, sako, tą biau-nybę gydytoja Volianskį ir Volkovą užmušti, o tą ligonbutį išardyti. Susirinko valstiečių sueiga, pareikalavo ir cholera dar daugiau praplato.

Tolimieji Rytai.

Dabar aiškiai ima rodyties, kad Rusijai labai parupo, kas iš to bus, kad Japonija taip traukia savon pusėn Kinus. Rusijai begalo svarbu, kad Kinai nesidėtų su Japonija, — priešingai kad jie laikytųsi su Rusija. Tiesą pasakius, Rusija būtų senai galėjusi prisirišti prie savęs Kinus neatnežgamu mazgu, koliai Japonija nebuvo taip įsigalėjusi. Tiktai Rusija privalė visai kitaip elgtis su Kiniais. Jaigu Rusija 1896 metais nebūtų ėmusi Mandžurijos, jaigu 1898 m. nebūtų apėmusi Port-Arturo, jaigu per paskutinį karą 1904/5 m. rusų karumėnė būtų žmoniškiau elgusis su Mandžurijos gyventojais ir tt. Bet rusų veikėjas persekioja amžina klaidė, kad jie visur nori įgyti žmonių siupatiją ir prisirišti prie savęs kitas tautas nemaloniu apsiėjimu ir prievarta, jei nedaugiau.

Taip yra elgtasi ir šandie tebesielgiama Lietuvoje, Kaukaze, taip elgiamasi ir Azijoje su Kiniais ir kitomis Azijos tautomis.

Ir kas iš to išeina? Apimtoji Mandžurija vėl išsprudo iš rankų, Port-Arturas teko Japonijai, pridėjo da ir pusė Sachalino salos. O ką bekalbėti apie doriškuosius nuostolius? Patys rusai prisipažįsta, kad Tolimuose Rytuose po šito karo visa kas atsimalo. Kinai mato, kad Japonija galingesnė, tai jie ir linksta prie galingesniųjų. O nebe to, kad neatsimintų 1906 m. karo Mandžurijoje ir kitų perkentėtų skriaudų. Žinoma, gudrus japonai visu tuo moka naudotis.

Apėmę per paskutinį karą Koreją, japonai nutiesė per ją visą geležkeli, po karo pasistatė per upę Jalu tiltą ir nutiesė geležkeli ligi Fuzano. Dabar jie nori suvienyti Fuzaną su Mukdenu; todėl išsiderėjo iš Kinų, kad jiems leistų praplauti esantį geležinkelį tarp Anduno ir Mukdeno, o jau paskui jie sudurs tuodu geležinkelium per Anduną, ir gatavas kelias per Koreją į patį Mukdeną. Karo žinovai tvirtina, kad, prasidėjus karui tarp Japonijos ir Rusijos Rytuose, japonai dviem dienom galį šituo keliu pristatyti į Mandžuriją begales karuomenės.

O sulyg karo, tai tulas Briacinovas laikraštyje "Rieč" išvadžioja, kad japonai esą nutarę butinai atimti iš Rusijos Sibirijos rytus su Vladivostoko miestu ir atstumti Rusiją nuo Rytų vandenyno. Jie užpulsia ant Rusijos tarp

1911 ir 1913 metų drauge su Kiniais, kurie dabar ruošia didelę karumėnę, mokomą japonų oficerų. 1911 metais pasibaigiančios Japonijos prekybos santarmės su didžiosiomis viešpatijomis, o 1913 metais Kinai pabaigsią ruošti karuomenę; todėl jie tuo laiku ir gali užpulti ant Rusijos, Japonija šitam karui galėsiant pastatyti milijoną karuomenės su artilerija, lekiamaisiais laivais ir visu naujausiu apsiginklavimu.

Jau ir dabar jie Tolimuose Rytuose nelabai vengia Rusijos. Štai Kinai neseniai atvėrė Aigunę, palei Amuro upę, muniting ir neleidžia Rusijos prekių vežti toliau be munit. Rusai užprotestavo prieš tokį Kinų žingsnį, nėsą, sulyg santarmės, Kinai neturi teisės čia statyti munitinės. Gal buti, kad Kinus kursto prieš Rusiją japonai. Taip yra ir spėjama. Bet ką iš to gali išvesti? O gi tą, kad Kinai kartas nuo karto vis labiau ir labiau linksta prie japonų, o traukiasi nuo Rusijos.

Graikija.

Atenų karuomenės garnizonas andai sukėlė maistus, ne užganėdintas ministerijos kabinetu. Visas garnizonas paliko kazarmes ir pasidarė sau stovyklą sale sostinės. Valdžia pabugo, o juo labiau karalius. Karalius tuojtas tatau sudarė naują kabinetą ir išleido dekretą, kuriuomai dovanojo garnizonui prasižengimą, bile tik sugrįžtų į kazarmes ir būtų paklusnus. Permainius kabinetą ir suteikus garnizonui amnestiją, karuomenė sugrįžo į kazarmes. Karuomenė sugrįžus, į ją prakalbėjo jos vadas, pulkininkas Zorbas, apreiškdamas, kadangi jos reikalavimai esą paremti liaudies, o karalius jau suteikęs amnestiją, tatau ji turinti būti lojaliska ir pasiduoti disciplinai. Karuomenė prisidėjus būtų lojaliska.

Mieste ramu. Sakoma, kad sosto įpėdinis pasitrauksias nuo savo vietos, kaip armijos vadas. Tarp kitokių reformų, kokių karuomenė reikalavo, buta to, kad karuomenės vadovystė būtų pavesta vadovauti trims generolams, kurie priklausytų betarpiskai karaliaus valdžiai. Kiti-gi karališkų šeimynos sąnariai privalo karuomenėje tarnauti ir privalo but laikomi tokioj pat paraborj, kaip ir kiti oficerai; neturi but jiems nei kokių privilegijų. Reorganizacijai armijos ir jureivijos turi but pasikirta užsienio oficerai, tų dalykų žinovai.

Taippat karuomenė protestavo prieš užlaikymą karalium daugybės jachtų. Tvirtinta, kad karaliui pakunka vieno jachto. Naujasis kabinetas išleido tuo tarpu atsiliepimą, kad jisai stengis kiek galėdamas liaudies reikalavimus išpildyti. Parlamentui perstatysias nekurias administracijas reformas, tačiau užsienio politika liksianti be permainos.

Aigiptas.

Dabar jau daug metų, kaip Aigiptas pakliuvo Anglijos globon. Tiesą pasakius, patekęs anglų globon, Aigiptas dar laimėjo, nėsą Turkijos naujose jam buvo daug blogiau. Anglai apėmė jį labiausia dėl prekybos, o nenorėdami įvesti tén savo tikybą ir savo kalbą, kaip tai kitur yra daroma. Tačiau visuos kraštose pradėjus tautoms bruzdėti ir iškviesti laisvės, pabudo ir aigiptiečiai, ir jie malonėtų paragauti tos saldžiosios laisvės, kurią šandie taip visi giria. Visame Aigipte pasklido dabar agitacija, kad įsitačius konstitucijai, kaip Turkijoje, ir pradėjus gyventi panašiai į Europą.

Aigipto jaunuomenė, neturėdama savo krašte aukštųjų mokyklų, iškeliauja mokyties į Europą — į Londoną, Paryžių, Genuvą ir kitus miestus, kame yra universitetai. Taip bekliaudami po svetimus kraštus, aigiptiečiai pamėgo ir tų kraštų tvarką. Tai vis jau nuomenės darbas — tas bruzdėjimas Aigipte. Kurie pagrižta tėviškėn, tie ir varo ten agitaciją.

Kituose kraštose sunkiau agitacija varyti, nėsą tenai labai užtat baudžia. Aigipte iš to atžvilgio daug lengviau, nėsą tenai pats kedyvas (karalius) pritaria tai agitacijai. Jisai dar tebėra jaunas vyras, pats neseniai mokėsis ir gyvenęs Europoje, mėgsta Europos tvarką ir nor įtaisyti savo krašte naują tvarką. Bet ir jis nevisai laisvas, ir ant jo yra Anglijos globa uždėta. Su kai kuriais daiktais ir jam reikia slėpties.

Dabar Aigipto jaunuomenė (studentai) padarė Genevos mieste (Šveicarijoje) aigiptiečių seimą, kur pasikalbėjo, kaip čia apsvirtus, kad savo šalį kiek atnaujintus.

Iš Viso Pasaulio.

Rotterdame cholera plati nās. Jau numirta keliolikos asmenų, o daugumas žmonių serga ligonbutiuose.

Tarp Šveicijos ligšiol straikuojančių darbininkų siaučias didis skurdas. Dauguma jų maitinasi tik žuvimis. Kiti gyvena tik su duona ir vandeni.

Peterburge cholera tiek simazinus, kad dabar kasdien miršta po kelius asmenis. Susergamųjų skaitlius kaskartais vis mažinasi. Numiręs nuo choleros ir pulkininkas Gregorjev.

Iš Melilla rašoma, kad Ispanijos karumėnė guviai žengianti prieš maurus ir tikisi pergalėjimo. Viena nelaimė, kad Ispanijos karumėnėi stoka vandens gėrymū. Vanduo iš tolimų apylinkių gabenamas mulais.

Rašoma, kad ant salos Java ėmęs staiga veržties ugnekalis "Smeru", kuris su savo lava aplinkui viską sunaikinęs. Buta baisaus žemės drebėjimo. Apekrytyj Beruki praužvė tukstančiai žmonių.

Rugpjūčio 31 dieną Ryme buvo atjauciamas lengvas žemės drebėjimas. Šv. Onos bažnyčios pamatai suplaisėję, bet kitokių nelaimingų atsitikimų ir nuostolių nebūta. Tačiau gyventojai labai persigandę.

Iš Melilla valdiškai pranešama, kad ispanams paimant apylinkę Zaco de Larba, maurai labai daug nukentėję. Ispanai maursams paėmė kanuales, amuniciją ir sudeginę jų vadų stovyklas. Taip bent praneša ispanai, o gal tenai priešingai buta.

Šiomis dienomis caras išleidęs ukazą ir panaikinęs karotarybą įsteigtą 1905 metais, kilus revoliucijai. Tai Stolykino kabineto pergalejimas, kuris nori, idant visokius reikalus atlikinėtų konstitucijinė valdžia, bet ne buvusioji kuni-gaikščių taryba.

Bielgrado dienraštis "Zvono", žinomas buvusio sosto įpėdinio Jurgio priešininkas, labar vėl naujai praneša, kad tasai žiaurusis karaliunus pavojingai apdaužęs savo automobiliaus mašinistą, kuris ligonbutųj kovojąs su mirtimi.

Penkiolika įžymiausių senosios valdžios valdininkų, tarp kurių yra pašalinto sultano dėdė, išstremta ant visados iš Persijos. Bet podraug nekuriems reakcijos šalininkams, esantiems užsieny, liepta sugrįžti be jokios baimės Persijon.

Turkijos sultanas Mahomet V andai išsirengęs kelionėn po savo viešpatystę. Pirmiausia

Katalikiškos Naujienos.

Katalikų suvažiavimas Kelne.
 Mūsų laikais įvairių partijų ir nuomonių žmonės daro tankiai suvažiavimus pasikalbėjimui ir susitarimui apie savo reikalus. Todėl suprantama, kad ir katalikai beveik visuose kraštuose daro tokius suvažiavimus, kuriuose tariasi apie savo krašto dvasiškus reikalus. Bet katalikų Bažnyčia apima ne vieną kokį kraštą, bet visą pasaulį, todėl praėjusiam metais įvykis pradėta daryti visų kraštų katalikų suvažiavimai, vadinamieji eucharistiškais arba Šv. Sakramento. Šiemet dvidešimtas is eilės toksai suvažiavimas atlikta Vokietijos mieste Kelne, garsiamе viename pasaulių savo didele ir gražia katedra.

Suvažiavimas pradėta Rugpjūčio 4 dieną. Ten atvyko kelios dešimt tukstančių katalikų iš įvairių katalikiškų kraštų, tame skaičiuje pačios dvasiškosios 3.000 asmenų. Daugiausiai buvo atvykusiųjų iš Prancijos ir Vokietijos. Suvažiavime pirmininkavo popiežiaus pasiuntinys, kardinolas Vautelli. Visi miesto namai buvo papuošti vainikais, gražiausiai kaurais ir šventųjų paveikslais. Posėdžiai tęsėsi tris dienas, Rugpjūčio 4, 5 ir 6. Buvo daug pasikaltų: apie Šv. Sakramento garbinimą, apie steigimą parapijinį komitetą įvedimui nuolatinės adoracijos, apie kasdienių Mišų klausymą, apie tankią komunią ir kiti. Pasibaigus posėdžiams visose bažnyčiose atlikta iškilmingos pamaldos Šv. Sakramento pagarbinimui. Suvažiavimas užbaigta nedėlieny iškilminga procesija su Šv. Sakramento, kurioje dalyvavo 100.000 žmonių. 93 traukiniai ir daugybė garlaidžių Reno upę vežė iš visų apylinkių nesuskaitomas žmonių minias, norinčias dalyvauti iškilmingoje procesijoje per miestą ir tuo atvirai prieš visus išpažinti savo tikybą ir atiduoti visų žmonių akivaizdoj garbę Išganytojui, gyvenančiam tarp mūsų Šv. Sakramente ir gaivinančiam mumyse tikėjimą ir visą, kas yra doros ir gero žmonių gyvenime.

Anglijos katalikai.
 Netrukus Anglijos parlamentan bus paduota patvirtinti įstatų užmanymas, kad Anglija laikytų prie popiežiaus Vatikane savo pasiuntinį, kaip tai tenai laiko Rusija. Tas dalykas parodo, kaip Anglijoje tame tikros apšvietos ir laisvės krašte mokama branginti savo pavaldinių jausmus, rupinamasi jų dvasiškais reikalais. Kuomet Prancijoje gavusieji viršū masonai atima iš katalikų bažnyčias, pertraukia susi-nesimą su Vatikanu ir atšaukia iš tenai pasiuntinį, Anglijoje kilsta katalikystė, anglių nemažas skaičius pereina į katalikus ir protestantiška valdžia netikrai nevaržo tikybos laisvės, bet dar rupinasi ir katalikų reikalais.

KSNOS.
 ain Plunks-
 ž labai pigę
 aranki kiek-
 rje įpila at-
 ir visada, pa-
 na nesigadytų
 ikena aukšnia

No. 3 Prekuoja \$2.00

at: VICZE,
 Chicago, Ill.

Matomas sudėjimas

ma
 raszo Maszina
 NE CO.
 Pennsylvania
 STRIBUTORS
 ne Randolph 2644

GRAFISTAS
 wicz
 ave.
 tas o artistizkai
 ina isz jo dirbtu-
 jas kokias tik kas
 y padirbame ge-
 kys, tas jau visad
 o persitiktinseite
 ažuoti ir isz toles-
 puikius prezentus
 szkit adresu.

att-Sass
 RESIDENCE
 391 W. Harrison St.
 Near 5nd Ave.
 VALANDOS
 10 1/2 12 1/2 1 1/2 3 1/2 4 1/2 5 1/2 6 1/2 7 1/2 8 1/2 9 1/2 10 1/2 11 1/2 12 1/2
 TEL. AUSTIN 459

Žinios iš Lietuvos.

VILNIUS.

Svietimo ministerija apskelbusi, kad mokinius, baigusius vidurines mokyklas tose mokslo apygardose, kur nėra universitetų, priimtų į artimųjų mokslo apygardų universitetus lygiomis teisėmis, kaip ir mokinius baigusius tenai pat vidutinį mokslą. Artimiausiais Vilniaus mokslo apygardai universitetams apskelbta Peterburgo, Jurjevo (Dorpato) ir Maskvos universitetai.

Karo teismas nagrinėjęs Virbaliaus pasienių sargybos kareivio Dimitro Kisienkos bylą, kam jis imdavo papirus ir leidavo už pinigų eiti per sieną išviams. Už tat teismas atėmęs iš jo teises ir paskyręs jį areštantų rotosna pusantriems metams pasitaisyti.

Vidaus dalykų ministerija išleidusi įsakymą kad išsiunčiamieji iš kokios nors gubernijos į kitą ir atiduodamieji policijos priežiūrai, negali apsigyventi Vilniuje. Tokiems reikią apie tat pranešti.

Tie gi ištremtieji, kurie, lig išduodant tą įsakymą, jau spėjo apsigyventi Vilniuje, gali pasilikti; jų tasai įsakymas nepaliečia.

Dešimties metų lietuvių teatro suaktuvės. Šventės komitetas jau gavęs leidimą Rugsio 15 d. vaidinti "Ameriką pirtyje" ir "Birutę", o Rugsio 16 dieną įtaisyti didelį simfoninį koncertą. Salė vakaram taip pat jau esanti nusamdyta.

Staciatikių brolijų suvažiavimas prasidėjo Rugsio 2 dieną. Suvažiavo 10 gubernijų brolijų atstovai, lig 120 žmonių. Suvažiavimą pradėdant, kalbėjo Vilniaus staciatikių antvyskupis Nikandra, nurodydamas, kaip svarbus esąs tasai suvažiavimas praplatinimui ir sustiprinimui staciatikiybės ir rusų valstyvumo tame krašte, kuriame visokie kitatikių ir kitataučiai "slegią staciatikius". Kalbėjo dar Gornelio vyskupas Mitrofanas; jis nurodė, kokia sunki kova

laukianti staciatikių brolijos, nes viename Cholme, tikiybės liuosybę apskelbus, jau perėję į katalikus lig 150 tukstančių staciatikių. O Maskvos delegatas, arkimandritas Makaras, nurodęs, kaip tat skaudu esą žiūrėti, jog tame krašte ir tose vietose, kur staciatikių kentėtojai lieję savo kraują, dabar stovincios bažnyčios, o ne staciatikių cerkvės. Kalti esą patis staciatikių, kad jie užmiršę ir apleidę tą kraštą.

Visas suvažiavimas pasidalijo į skyrius: 1) ekonomiską, 2) brolijų tvarkymo, 3) apsvietos ir 4) misijonorių. Suvažiavimo programa labai plati. Svarbiausią vietą užima skyrius misijonorių, nes jis turi išdirbt budą staciatikiybės sustiprinimui ir kovai su katalikybe.

Vilniaus ukio draugijai sumanūs, žadama esą kitą metų įsteigti Vilniuje plačią Lietuvos ir Baltarusijos ukio ir pramonės parodą. Paroda busianči šioms gubernijoms: Vilniaus, Kauno, Gardino, Minsko, Vitebsko ir Mogilevo.

Vilniuje pasirodžiusios senos, išdo jau panaikintos, tribrulinės. Spėja, bene bus tat painmosios per eksproprijaciją iš Bezdano, arba Tiflisio. Skylikės, kuriomis paženklintos yra senosios tribrulinės, esančios dailiai užtrintos, vos ne galima esą jas išmanyti.

Du viorioniai nuo Vilniaus į Naujosios Vileikos pusę valsietietis Aulas kėlė pabaigtuves. Bežadžiant naktį įsiveržė į namus apie 20 apsiginklavusių revolveriais plėšikų ir, grasindami šausia, visus suraišiojo. Paskiau plėšikai, iškratę surašiotųjų kišenes, pasiėmė rastuosius pinigus, alų, degtinę, pasikinkė šeiminko arklį ir išvažiavo, o kiti šiaip sau išbėgiojo į visas puses. Arklį atrado rytmetį netoli nuo Vilniaus. Še tau ir pabaigtuvės!

ŽAGARĖ.

Valstiečių bankas nupirkęs generolo Ilgino Martyniškių

dvarą. Dvaro rume šiemet įsteigta liaudies mokykla su daržininkavimu ir ukio skyriumi. Prie mokyklos esą palikta 7 dešimtinės žemės bandomiesiems laukams. Visa kita dvaro žemė esanti išdalinta devyniolikai rusų-senatiškių, surinktų iš įvairių Kauno gubernijų: nuo Kelmės, Ežerėnų, Krukių. Esančios kelios šeimininkų pačių senatiškių, kurie pernai norėjo Sibiran kraustyti, o kuriems gubernatoriui neleido... Žagarės bežemiai siuntinėjo prašymus Kaunan žemės banko valdininkams ir Šiaulių žemės tvarkomajai komisijai, prašydami žemės. Jiems atsakya, kad bankas žemės jiems neturįs.

KAUNAS.

Kauno gubernatorius Liepos 30 dieną išleidęs įsakymą Kauno miesto namų savininkams.

1) Kiekvienas namų savininkas prie kiemo angos turi turėti trikampį žibintuvą su raudonomis skaitlinėmis parašytu namų numeriu. Tie žibintuvai turi degti nuo sąbrėkšnio lig aušros. Ten pat turi būti prisegta juoda lenta su aiškiai užrašytais namų būtinumais ir butų samdytojų pavardėmis.

2) Ant butų durų iš lauko pusės turi būti parašytas buto numeris, tas-pats, kuriuo tas butas paženklintas ant anos lėtos.

To įsakymo nepildantieji busi baudžiami administratiškai lig 3 mėnesių arešto arba 500 rub. pabaudos.

Įsakymą reikią pildyti nuo apskelbimo dienos.

KOLERA.

Kolera plečiai jau ir pas mus Lietuvoje. Pasirodė kolera Švenčionių apskrityje Vilniaus gub. 31 dieną Rameikių sodžiuje, Kamajų valsčiaus netoli Lintupių susirgo 5 žmonės, mirė 4. Rugsio 2 dieną vėl susirgo 6, mirė 5. Ligą užnešė iš Peterburgo. Į Rameikius išvažiavo spruvininkas, lemiečių viršininkas ir gydytojai. Uždėjo kvarantiną. Iš Vilniaus išvažiavo sanitarų būrys su gydytoju Švengrubenu ir gydytojų inspektoriaus.

Disnos apskrityje (Vilniaus gub.) Liepos 31 dienos Drujoje susirgo 3, išgijo 1. Rugsio 1 dieną Disnoje susirgo 2, mirė 1, Drujoje sus. 1, Mikolajevu sodžiuje susirgo 2, Bridievių 5, mirė 3, Novičkų kaime sus. 5 mirė 2, Konstantinave susirgo 1. Rugsio 2 d. Drujoje susirgo 3. Per visą laiką, ligai pasirodžius, Novičkų kaime 2 kartu buvusi smarkioji kolera.

SUBAČIUS.

Ukininkus labai nuvargino trijų savaitių lietus. Sienas appuvo, o jo ir taip šiemet maža teprizėlė. Žiemą šieno kaina, sako, pakilsianti iki 8 rub. birkavui, jei iš kitur neatgabės. Nukentės daugiausia bežemiai ir mažžemiai. Rugsio 10 dieną išgula. Jų derlius vidutinis; pasisekus sudaryti, duonos, anot patarlės, "ir Grigo vaikams užtektų". Vasaros juos taip pat vidutinis. Daržovės puikios, tik bulvių skonią gadinia lietus. Sodose vaisių be saiko, tik ta kolera! Patarią prisidžiointi ir prisivirti žiemai.

Sia vasarą buvo didelės perkunijos. Nemaža žmonių užmušė ir trobesių sudegino. Užmuštieji dažniausia stovėjo po aukštais medžiais ir laukuose. Iš to pamokymas — griaudžiant, ne stovėti po medžiais ir greit nebėgti, nevažiuoti.

P. Vėjas.

ŠIAULIAI.

Rugs. 2 d. į atlaidus atėjo daug žmonių. Pradėjo lyti, visi subėgo bažnyčion. Pasidarė spustis; viena moteriškė apalpo, nes įlaužė keletą šonkaulių. Ją nuvežė ligonbutin.

Vienas miestelėnas šiandien skustuvu persipiovė gerklę. Tebėra gyvas. Galą pasidaryti mėginę iš neturto.

Nesenai traukinys suvažinėjo Zaborškio dirbtuvės darbininką. Sako, tyčia palindęs. Antradienį palaidojo jauną vaikina, kurs nusišovęs vos tris dienas bepagyveno Prelidės daug pinigų.

Bangputys.

UKMERGĖ.

Iš Ukmergės kalėjimo mė-

gino pabėgti kalioiai, Norėdami pabėgti, jie užmušė du kalėjimo prižiūrėtoju. Įtariamų esą 8; juos padavę karo teismam, jau įdavę ir apkaltinimo raštą. Teisią juos greitai, šį pat mėnesį.

TRAURIS.

Repšėnų sod. ukininko G. puolė karvė. Išvilkęs maitą laukan, patingėjo užkasti. Dvėsėlienos užėdė kiaules; visos apsirgo, o daug ir išdvesė. Arklys, paskutęs žolės, kur gulėjo maita, tuojau puolė. Gali ir žmonėms kas atsitikti. Reikia padvėję gyvuliai visad užkasti.

Levoniškių sodžiuje gyvena turtingas ukininkas, kurį kiti vadina miško atšaliečiu (pus-telninku) už tai, kad jis vienas, nevedęs ir nieko prieš save nelaiko. Pakuręs pečių, paliko be priežiūros ir sudegino trobą. Geriau būtų vedęs ir pagalbininkę turėjęs.

Jusiškio sod. bajoro lauke pririšta ir nepridabota pasis-maugė šimtinė kumelė.

Ties Klaibuvės sod. sulužo tiltas. Važiavęs žmogus išsi-gelbėjo. Tiltas ant bajoro žemės, o taisyti jis primestas Raguvo valsčiaus ukininkams, už 10 viorčių. Jiems sunku at-važiuoti; beto, pataisytas at-sieitių apie 500 rb. Tai žmonės ir lauzo sau sprandus.

Traupėnai ir per Troškunų Montvilio žemę ir mišką taiso po 100 sieksnius nuo valako, o pačių keliai, ulycios ir sody-bos niekas: šlapia, perkasu nėsą.

SKUODAS.

(Telš. ap.).

Naktį, iš Liepos m. 3 į 5 d. už miesto prie Priekulės vieškelio, kažin-kokių piktdaraiių užpuolė vieną žydų šeimyną; tris žydus mirtinai sužeidė, iš kurių du veikiai pasimirė. Pavogta keletas brangių daiktų. Tą pačią dieną atvežė iš Durbės (Latvijoj) policijos šunį, bet tas nieko nesuodė. Stebėtinas likusių žydų fan-tiškumas. To žydo dvi duk-teri pernai perėjo į katalikų tikiybą; užtai jų motyna, kuri-s žmogžudžiai nesurado, tiesiai tvirtinusi, kad tai jos dukterų darbas buvęs. Polici-

ja buvo atvažiavusi į Plakius, kur jiedvi dabar gyvena, jų suimtų, tik trukstant prirody-mų, paliko jas liuosas.

Treig.

YLAKIAI.

(Telšių apsk.).

Grapiatė Orakaitė pagarsi nusi per bažnyčias, parduosi-anti savo palivarkus Erstos valsčiuje tikta katalikams. Kuomet valstiečiai nueję pas ją derėti žemę, ji pasakiusi: "mokėkite po 120 rub. už de-šimtinę (po 40 rub. tuojau, o likusius 80 rub. bankui užmo-kėti), o jei ne, parduosiu vals-tiečių žemės bankui, kurs par-gabens jums burliokus". 120 rub. už dešimtinę perbrangu.

Orakaitė parduodanti ir ki-tą savo Kėtūnėnų dvarą Sedos valsčiuje (1.400 dešimt.), bet vargu kas nupirksiąs iš val-stiečių, nes brangiai norinti gauti.

"V."

Liet. Mokslo Draugija 1908-9 m.

(Iš "Vilties").

(Pabaiga).

ryšius su įvairiomis kitų tautų mokslo įstaigomis ir draugijo mis; ateinančiais metais manome panašų rusių, taip svarbių Draugijos gyvenime, su mok-slininkų pasauliu, jei pasiseks, dar daugiau užmegzti. Tuo tarpu galima yra paminėti, kad pavasarį, gavęs pakvieti-mą, komitetas Mokslo Draugi-jos vardu dalyvavo rusų rašy-tojo Gogolio iškilmėse Gegu-žio 9 dieną, paminklą Maskvo-jos atidengiant, nusiųzdamas Gogolio komitetui pasveikini-mo telegramą.

Iš sumanymų, kurie galėtų turėti nemenką vertę pačiai Mokslo Draugijai, reikią dar paminėti, jog ir šiais metais Komitetas svarstė klausimą apie "Tautos namus", dar įstei-giamajame Draugijos susirin-kime d-ro Basanavičiaus pa-kelta, bet vėl nieko neišėjo.

Baigiant Mokslo Draugijos metų darbų apyskaitą, nereik-pa pagaliau užmiršti nepa-minėjus pačių Komiteto posė-džių, per kuriuos komitetai svarstė ir tvarkė ne vieną svar-bų Draugijai dalyką. Posėdžių protokolus peržiūrint, pir-

miausia akysna puola faktas, kad dalyvaujama labai menko komiteto narių skaičiaus. Taip, penkiolikoje posėdžių, iš 9 komiteto narių tik vieno da-lyvauta 14 kartų, vieno — 12, dviejų — 11, vieno — 10, vie-no — 8, vieno — 7 ir dviejų — vos po 5 kartus. Toksai menkas ir nereguliariškas komiteto narių dalyvavimas posėdžiuose buvo kaltas, kad 4 posėdžiams tapus neteisotiemis, reikėjo gaisinti laikas ir antrą kartą suauksti. Ar tai vie-niems-kitiems Komiteto na-riams laiko trukstant, ar kitų kokių priežasčių dėlei taip ne-reguliariškai posėdžius aplau-kant, per istisus metus nei vieną kartą nepasitaikė, kad visi na-riai būtų dalyvavę per posėdį. Tik vieną kartą buvo susirin-kę 8 žmonės, 4 kartus — po 7, 4 kartus — po 6, 1 kartą — 5, 3 kartus — po 4, 1 kartą — 3 ir 1 kartą — 2. Toksai statistiškai dokumentuotas silpnas Komiteto narių dalyvavimas Draugijos valdyboje ir menkas užsinteresavimas bendrai-siais Mokslo Draugijos reika-lais — jau a priori spėti reikią turėdavo dažnai nesmagiu bu-du atsiliepti svarstant ir tvar-kant Komitetui pavestuosius Draugijos reikalus.

Rods, ir iš energiškausių narių susidėjęs Komitetas nei muzėjui, nei bibliotekai pla-tenkės vietos iš pirštų neišlauš, nepastatys "iš nieko" nei "Tautos namų", kur galėtų rasti pastogę ir Mokslo Draugija su visomis savo įstaigo-mis, jaigu pati Lietuvos visuo-menė nepadės įvykinant to-kiuos sumanymus, kurie rei-kaikauja daug pinigų; bet vis dėlto M. Draugijos komitetas, kaip ir visa Lietuvos intelligen-tija, daug ką padaryti galėtų, turėdama tvirtą gerą norą pa-tarnauti tautai ir jos kulturai, kurios aukštyn kėlimas juk tu-rėtų būti artimas kiekvienam lietuviui.

Sulyginus M. Draugijos Komiteto praeitųjų dviejų me-tų veiklumą, matoma, kad šiais metais jam pasisekė iek-tiek daugiau ir svarbesnio darbo atlikti, ir komitetas ga-li, bent tuo tarpu, pasakyti quod potui — feei.

J. Basanavičius.

Mūsų inteligentija ir vietos Lietuvoje.

(Iš "Vilties").

Mažiausia apsigyvena savo krašte lietuvių, išėjusių uni-versitete gamtos, matematikos ir tarsių skyrių mokslus. Tos eilės inteligentams, jaigu jie nori būti mokytojais ar teisė-jais, vyriausybė neduoda vie-tų Lietuvoje, arba jaigu ir duoda, tai labai šykščiai. Tik vieną antrą rasime pas mus lietuvių mokytoją, vargais ne-galais įsispraudusį kur gim-nazijoje ar šiaip-jų vidurinėje mokykloje. Nors antra vesurt, negalima visiškai išteisinti mūsų matematikų ir gamtini-nkų, norinčių gauti mokytojų vietą šiame krašte. Atsiradus vakansijai vienų kitoje mokykloje, tie mūsų inteligentai pervėlai tepradeda rupintis ją užimti ir, kiek pavaiškšči-je, ranka pamoja: tai, esako, vis tiek jos negausi; kam čia toliau ir besirupinti. Tie, ku-rie yra mokytojais kitur, jei gyvenę nenori judintis iš vienos, kaip jo įsitar navisiems, lengviau būtų atsi-kelti savo kraštą. Tokie se-iniai mokytojai turi didesnę už jaunikius vyriausybės įsitiki-mą, igudę ir patyrę pedago-gai, o tuo tarpu, kas žin ar y-ra bent vienas iš jų bandęs

grįžti Lietuvon ir čia pasieš-koti mokykloje vietos. Mate-matikams ir gamtininkams da-žnai išgirsi esant vakansijų pas mus ar gimnazijoje, ar re-alinėje. Žinoma, nerusni, taigi ir lietuviui, sunku įkibti į to-kią vakansiją, bet ar daugelis yra mėginę kibti?

Tečiau toli-gražu ne visi lie-tuviai gamtininkai, matemati-kai ir juristai nori tapti mo-kytojais ir teisėjais. Priesin-gai, daugumas iš jų nueina vi-sai kitais keliais. Pasilikę Ru-sijoje, jie tampa įvairios rū-šies valdininkais; vieni tarnau-ją akcizo žinyboje, kiti į ban-ku stvoja, kiti į kitas vyriau-sybės įstaigas, kiti vėl privati-ūse įstaigose tarnauja. Tokių lietuvių inteligentų, po visus pakraščius išsiskirsčiusių, be-ne bus visų daugiausia. Seka-si jiems nepergerai; užsipelno tiek, kad vos tegali pragyven-ti su šeimyna. Jie yra kaip ir žuvę ne tik lietuvių visuome-ni, bet ir savo giminėms, nuo kurių pamazėlio atšala ir galų-galė visiškai atsiskiria. Lie-tuvių tautos gyvenime tie šviesuoliai yra kaip nudžiuvęs medis, kurs nebeišduoda jai jokios vaisingos atžalos.

Tečiau nei vienas ir iš tų in-teligentų, budamas jaunesnis ir eidamas universitete moks-lą, šiek-tiek rupinosi, kas de-dasi Lietuvoje. Ne vienam to-

kiam buvo noras verčiau apsi-gyventi gimtajame krašte, ne-matikams ir gamtininkams du-onos kur svetur ieškoti duonos. Tik bėda, kad jis budamas u-niversitete, išanksto negalvojo, kaip, kokiuo budu galės pas-kui apsigyventi savo krašte. Nėgalvojo, taigi ir nesiteiravo apie gyvenimo sąlygas. Toks inteligentas girdėjo, kad vy-riausybė beveik neduodanti lietuviams valdžios vietų Lie-tuvoje, bet nesusiūmęs ir ne-pasirūpinęs savo laiku atsakyti klausimam, ar nėra be valdžios vietų kitų, kurias užėmęs ga-lėtų rasti ne prasčiau pragy-vėti, kaip Rusijoje valdinin-ku budamas, ir drauge galėtų būti labai naudingas ir reika-lingas lietuvių visuomenei.

Štai pernai Maskvos, iš da-lies, ir Dorpato studentai savo atsiskaukime į jaunuomenę, kad užsiimtų kultūros darbu, nu-piešė plačią, gal ir per plačią to darbo programą, bet klausimą apie apsigyvenimą Lietu-voje maža tepalietė, pasitenki-nę sumanymu įsteigti biurą suieškiojimo inteligentams vie-tiųjų Lietuvoje. Tiesa, toks biu-ras, jaigu būtų įsitaissęs, rasit ir būtų galėjęs šį-tai padaryti; bet vis dėlto nebutų atsakę į rupimąjį mums klausimą. Iš-tiesių, tegu atsiras, saksyime, neblogai apmokama bugalte-rio vieta, bet ar galės ją užim-ti inteligentas kad ir matemati-

kas, kurs nėra mokęsis bugal-terijos? Taigi, kartais ir atsiradus vietai, reikią būti prisiru-šusiam ją užimti; be universi-teto diplomo reikią turėti šio-kių-tokių specialinių žinių, kurios mokantis universitete nesunku yra iš dalies įgyti. Juk galima yra vienu žygiu būti universiteto studentu ir pasimokyti iš kur kitur tokių dalykų, kurie praktikos gyve-nime paskui praversta žinoti.

Be vyriausybės vietų, Lietu-voje galima ir reikalinga inte-ligentams pasidaryti vietos į-variouse kooperacijos draugi-jose: vartotojų, ukio, kredito ir kitose. Norint užimti tas vietas, nepakanka aukšteinio-jo mokslo diplomo; priešingai, jo galima ir apsieiti, bet be specialinių žinių čia neapsie-si. Draugijų (kad ir ne visu) vedėjai privalo išmanyti bu-galteriją, prekių, finansų moks-lą ir t. t. Kooperacijų draugijos pas mus kija, nors nesenai tepradėjo atsirasti. Jei vienur-kitur jos nepavyko ir žuvo, tai dar nereiškia, kad joms nėra pamato mūsų kraš-te. Tuo tarpu kooperacijos ne-vyksta visų-pirma dėlto, kad neturi inteligentų, išmaningų vedėjų. Visose šalyse visuo-menė pradeda eiti kooperaci-jos keliais. Netrukus gal ir Lietuva supras jos naudą ir ims telkties į įvairių-įvairiau-

sias ekonomijos draugijas.

Turbūt, nevienas intelligen-tas nusišypsos, išgirdęs pasiu-lymą išėjusiam aukšteinį, mokslą užimti, pavyzdžiui, vartotojų draugijos vedėjo vietą. Nejaugi jisėjo mokslą tam, kad paskui kokiame miestelyje apsigyvenęs prekių sąskaitas vestų ir dar už men-ką algą? Bet tokiam patartu-mė geriau pirma pagalvoti. Jei diplomuotas inteligentas nes-i-drovi imti menkos akcizo ar valstybės banko valdininko vietos, kur taip pat reikią spir-i-to kiburį ar procentinių pope-rių sąskaitos vesti, — tad kuo gi blogiau būtų jam panašus darbas dirbti kooperacijos draugijoje, kur yra visuome-nės įstaiga? Vyriausybės įstai-gose tarnaudamas negalės jo-kios savo iniciatyvos idėti, tarnaudamas gi tokioje draugijoje, kasdiena susisieksi su žmonėmis, kuriems sakosi in-teligentai taip karštai norį tar-nauti. Štai būtų geriausia proga inteligentui kultūros darbas, susipažinusi su vietinė-mis sąlygomis, varyti.

Daugelis pasakys, jogei ko-operacijos vedėjo vieta, tai vi-sai menka karjera inteligentui. Tiesa, nedidelė. Tečiau ir vi-dutinis valdininkas pradeda tarnauti už tokią algą, kad ji, gerai apskaičius, nebus dides-nė už algą, mokamą vietomis

vartotojų draugijos vedėjui. Banko ar akcizo valdininkas stvoja tarnauti už 60 ir 70 ru-blių mėnesiui ir tarnauja ta-alga trejus-ketverius metus, kartais dar daugiau; paaukšti-nimo susilaukia, ilgokai pa-tarnavęs. Tokiam valdininkui prisieina gyventi paprastai di-desniame mieste, kur pragyve-nimas veik du kartu branges-tas, negu miestelyje. Nemaža yra vartotojų draugijų, kur vedėjui mokama 50 ar 60 ru-blių mėnesiui; be to, duodama jam butas, kuras ir šviesa, pa-to galios, jam skiriama tam tik-ras grynojo pelno procentas. Miestelyje pragyventi palygi-namai pigu, atliekamų pinigų taip-jau nėra kur išleisti, nes nėra tiek, kiek mieste esti, pa-silinksimimo progų.

Sulyginę bent pradžių val-dininko ir tokio vedėjo karje-rų nesakysime, kad vedėjo al-ga mažesnė. Ne kitaip būtų ir su tų dviejų karjerų ateiti-mi. Ne visi valdininkai tampa dideliais biurokratais, kurie susilaukia aukštų laipsnių ir aukštų pagarbos ženklų, kurie ilgainiai gauna dideles algas. Vidutinio valdininko idealas baigiasi dažniausia pasiekus ne daugiau, kaip pustrėčio tukstančio rublių metinės al-tarnauti už tokią algą, kad ji, gerai apskaičius, nebus dides-nė už algą, mokamą vietomis

einant didyn jos reikalams, vedėjas gali gauti daugiau al-gos ir didesnį grynojo apyar-tos pelno dalį. Be to, pastatę geram pavestosios kooperaci-jos reikalus, jis, kaip savo a-mato žinovas, gali už tam tik-rą atlyginimą priimti į save jaunųjų apylinkės draugijų reikalų priežiūrą.

Tokiuo budu toks miestelyje apsigyvenęs mūsų intelligen-tas pragyventų neiekie ne prasčiau už Rusijoje nuklim-pusį vidutinį kolegą intelligen-tą valdininką. Žinoma, naujas kelias tauti būtų jam Lietuvon grįžti, gal ir sunkus, kol dar nepraštas, bet vertėtų jis apsvarstyti. Mūsų jaunuome-nė pavargsta blogomis mate-rijalinėmis sąlygomis besimo-kydama. Netikras rytojus pri-slėgia jos dvasią, dar mokyk-loje tebesant, ir pradžios jos iniciatyvą naujam keliui prak-skinti. Taigi išėję moklus daugumas inteligentų eina se-naisiais keliais, kurie veda vi-sur, tik ne savo kraštą.

Jaigu studentai, tikrai nori apsigyventi Lietuvoje, gavę universiteto diplomus, jie lai-ku turi svarstyti pakeltą mu-sų klausimą. Gal mes klysta-me, gal neužčiuopame tiksliai naujo kelio, kuris palengvintų jaunajai inteligentijai kelionę gimtajam kraštą. Tegu jau-nuomenė ir vyresnioji intelligen-tija galvoja, bet ar šiaip ar taip tegu atsako, kur tas ke-lias yra.

Iš Lietuviškų Dirvų.

Forest City, Pa.

"Katalike" patėmyta ir iš mūs miesto korespondencija, rašyta ten kokio Vuoslio. Smagu labai pasiskaityti iš savo padangės žinias, bet kad esti žinios labai pakeistos, tait net nei koku pasidaro. O ypatingai, kad ir iš mūs miesto "Katalike" buvo pranešta klaidingos žinios, kurias reikia tuojuos pataisyti ir korespondentui Vuosliui duoti papeikimą.

Korespondencijoj užgauta kun. Pankausko asmū ir pati šv. Kazimiero draugystė. Teisybė, kad kun. Pankauskas ragino užrašyti "Draugą", bet anaipol nepėikė kitų laikraščių. Tik susirinkime ragino abelnai prie skaitymo. Dalykas buvo taip: Pirmiausia seimo delegatai dr-stės susirinkime apgarsino, kad "Žv." Susivienijimo organu daugiau jau nebus, tada pakelta klausimas, kokį laikraščių imti organu, ar "Kataliką", ar "Draugą". Kalboms prastėsius, nutarta neimti organu nei vieno laikraščio. Ir viskas!

Tuojuos davė žinią policijai, bet ieško vėjų laukuose! Tai retas atsitikimas, kad žydas duotus taip praštai ir lengvai prisigauti.

Paskui Vuoslis sako, buk kun. Pankauskas susirinkime pataręs nelaikyti ant kampo tokių lietuvių, kurie nepriklausė nei prie kokios dr-stės. Tas neteisybė. Tą klausimą susirinkiman inėš naujai išrinktas dr-stės viršaitis, bet ne kun. P.

Ir tasi klausimas visai nepėiktinas, jei tą patį butų užmanęs ir kun. Pankauskas, kadangi jis apeina visuomenę, o ypatingai dr-stės, kurios tankiai nuostolius pakelia per nekurių mūs brolių apsilėidimā.

Štai kas pas mus atsitiko tame dalyke. Pas vieną lietuvi gyveno kamininkas, kuris katik buvo prisirašęs prie šv. Kazimiero draugystės. Atsitiko su juo nelaimė kasyklose, kas reikėjo daryti, jei jis nebuvo pilnas sąnarys, o jei turėjo laiko anksčiau priėnėtos dr-stės prigulėti, nes Amerikoj išbuvo net kelius metus. Vargšas vieną gražią dieną įkrito šaftan ir ant vietos užsimušė. Nėra kam palaidoti. Neturi nei gimdytojų, nei giminių. Ir tik ačių dr-stei, kad padarė malonumą, kaip nepilnam sąnariui, sumesdami kiekvienas sąnarys po 50c. ir palaidojė.

Na, ar tai nebutų geriau, kad kiekvienas lietuvis prigulėtų prie dr-stės arba Susivienijimo? Juk dr-stės ir Susivienijimas palaiko tautā, sušėlpia nelaimėse ir duoda pagalbą kiekvienam prigulėti be jokiu apsunkinimū. Taitai labai stebėtina, kad Vuoslis tokius nebutniekus rašo ir įleidžia nekaltus asmenis.

Velyčiau ir pačiam Vuosliui prigulėti prie dr-stės, o gal tuokart nerašintų tokių nesąmonių.

J. K. Red. prier. Reikalavama p. Vuoslio tame dalyke pasiteisinimo, nes laikraštis, tarnaudamas visuomenei, ig noruoja visokias neteisybes.

Buffalo, N. Y. Abelnai kalbama, kad lietuvi esą kvaili, jie galima bile kokiam sukčiui apgauti. Bet, kaip pasirodo, taip visai nėra.

Štai pas mus palei Main gatvę pas vieną žydėlį krautuvininką atėjo du džentelmonu ir pasiūlė krautuvininkui (jo pavardė Kleiman) pirkti mašinukę pinigų dirbimui,

kuri buk išdirbanti pinigus taip greit, kad žmogus tik spēk kišti tam tikrā baltā poperā ir tuojuos pribyrėsiā pinigų kiek tik nori. Džentelmonu jo akivaizdoj per volelį perleido poperā ir tuojuos išėnių nei vienas nepasprudo. Butų buvę labai įdomu, jei kalėjimo viršininkai rytė atėję butų neradę nei vieno kalinio! Ir jei toji slaptybė butų buvus nesusekta, nėra abejonės, kad visi kaliniai butų išsisiklaide, kas sau, nes menkai ko reikėjo pramusti žemės paviršių.

Tarp kalinių didelis sumišimas, kadangi, regis, jų visų buta sukalbio pabėgti, o dabar visi plenai ant niekų nuėję.

Ne vienas ir lietuvis butų džiaugėsis laisve nors trumpam laikui arba ir ilgesniam, nes sugaudyk tu, žmogel, tukstančius.

A. E.

AMERIKOS ŽINIOS. Traukinio aplėšimas.

Lewiston, Pa. Dvi myli išėion į rytus andai sulaikyta ir aplėšta greitisis traukinis su kelianninkais, prigulintis "Pennsylvanijos" kompanijai. Tą darbā atlikęs tiktai vienas piktadaris.

Mašinistas Samuel Donnelly, gyvenantis Harrisburge, suteikia to užpuolimo įdomias smulkmenas. Vaziavęs jis ant garvežio labai greitai tarpkaliu Lewiston, kad staiga išėgirdęs smarkų plyšimą. Kuomet sulaikęs traukinį, kaukuotas piktadaris su dviem revolveriais rankose išokęs garvežin ir prisakęs mašinistui ramiai užsilaikyti ir tuojuos atsakyti ant jo paklausymū. Taigi tuojuos paklauskęs mašinisto: "Ar traukinis neturjis krasos vagono?" Donnelly atsakė ne. "O siuntinių vagono?" Kuomet mašinistas patvirtinęs žodžiu taip, piktadaris liepęs mašinistui ir pečkuriui nulipti nuo garvežio ir drauge eiti prie siuntinių vagono. Šio vagono valdininkas tuo tarpu iškišęs galvā per langā, kad pažūrėti, kas veikiasi. Tuo pačiu laiku atbėgęs konduktorius Pofenberg. Piktadaris jį pamatęs ir sušukęs: "Tu prakeiktasis, eik šalin išėia!" Plėšikas daugiau konduktoriumi nieko nesakęs, tiktai jį šovęs. Tasi matydamas, kad nėra jokio juoko, apsisukė ir ėmė bėgti! Tris sykius dar plėšikas ir jį šovęs, bet jo nesužeidęs. Tais šuviais plėšikas pergazdino visus kelianninkus. Paskui plėšikas atsikus į siuntinių vagono valdininkā ir paklauskęs, ar vežas kokius pinigus. O kuomet tasi užgynęs, plėšikas piktai atsiliepęs: "Meluoji!" Pagaliau liepęs tam valdininkui parodyti pinigus ir stovėti vagono kertėje. Netrukus vagonan intėjęs kitas siuntinių valdininkas, bet plėšikas ir tū kertėn pastatęs. Piktadaris tada liepęs mašinistui ir pečkuriui palaikyti mašā, o valdininkui tam mašan indėti 5.000 dol. aukse ir kelius krepšius su centais, vertės 200 dol. Taip sudėjus pinigus plėšikas liepęs mašinistui sugrįšti ant garvežio, o siuntinių valdininkui ir pečkuriui nešti pinigūnus ant artymiausios kalvos. Čia plėšikas ir savo pagelbininkais atsiveikinę: "Bukite sveiki, linkiu jums palaimū! — Pasitikiu su jumis dar

Pittsburg, Pa. Riverside kalėjime susekta stebėtinas ir Amerikoj labai retas atsitikimas. Atrasta iš kalėjimo iškasta lauko linkon, tait yra anapus sienų, neužbaigtas urvas, kuriuomi butų galėję pabėgti visi kaliniai. Kalėjime-gi esama net 4.100 kalinių. Kadangi urvas dar buvo neužbaigtas, tait ir kalinių nei vienas nepasprudo. Butų buvę labai įdomu, jei kalėjimo viršininkai rytė atėję butų neradę nei vieno kalinio! Ir jei toji slaptybė butų buvus nesusekta, nėra abejonės, kad visi kaliniai butų išsisiklaide, kas sau, nes menkai ko reikėjo pramusti žemės paviršių.

Tarp kalinių didelis sumišimas, kadangi, regis, jų visų buta sukalbio pabėgti, o dabar visi plenai ant niekų nuėję.

Ne vienas ir lietuvis butų džiaugėsis laisve nors trumpam laikui arba ir ilgesniam, nes sugaudyk tu, žmogel, tukstančius.

A. E.

AMERIKOS ŽINIOS. Traukinio aplėšimas.

Lewiston, Pa. Dvi myli išėion į rytus andai sulaikyta ir aplėšta greitisis traukinis su kelianninkais, prigulintis "Pennsylvanijos" kompanijai. Tą darbā atlikęs tiktai vienas piktadaris.

Mašinistas Samuel Donnelly, gyvenantis Harrisburge, suteikia to užpuolimo įdomias smulkmenas. Vaziavęs jis ant garvežio labai greitai tarpkaliu Lewiston, kad staiga išėgirdęs smarkų plyšimą. Kuomet sulaikęs traukinį, kaukuotas piktadaris su dviem revolveriais rankose išokęs garvežin ir prisakęs mašinistui ramiai užsilaikyti ir tuojuos atsakyti ant jo paklausymū. Taigi tuojuos paklauskęs mašinisto: "Ar traukinis neturjis krasos vagono?" Donnelly atsakė ne. "O siuntinių vagono?" Kuomet mašinistas patvirtinęs žodžiu taip, piktadaris liepęs mašinistui ir pečkuriui nulipti nuo garvežio ir drauge eiti prie siuntinių vagono. Šio vagono valdininkas tuo tarpu iškišęs galvā per langā, kad pažūrėti, kas veikiasi. Tuo pačiu laiku atbėgęs konduktorius Pofenberg. Piktadaris jį pamatęs ir sušukęs: "Tu prakeiktasis, eik šalin išėia!" Plėšikas daugiau konduktoriumi nieko nesakęs, tiktai jį šovęs. Tasi matydamas, kad nėra jokio juoko, apsisukė ir ėmė bėgti! Tris sykius dar plėšikas ir jį šovęs, bet jo nesužeidęs. Tais šuviais plėšikas pergazdino visus kelianninkus. Paskui plėšikas atsikus į siuntinių vagono valdininkā ir paklauskęs, ar vežas kokius pinigus. O kuomet tasi užgynęs, plėšikas piktai atsiliepęs: "Meluoji!" Pagaliau liepęs tam valdininkui parodyti pinigus ir stovėti vagono kertėje. Netrukus vagonan intėjęs kitas siuntinių valdininkas, bet plėšikas ir tū kertėn pastatęs. Piktadaris tada liepęs mašinistui ir pečkuriui palaikyti mašā, o valdininkui tam mašan indėti 5.000 dol. aukse ir kelius krepšius su centais, vertės 200 dol. Taip sudėjus pinigus plėšikas liepęs mašinistui sugrįšti ant garvežio, o siuntinių valdininkui ir pečkuriui nešti pinigūnus ant artymiausios kalvos. Čia plėšikas ir savo pagelbininkais atsiveikinę: "Bukite sveiki, linkiu jums palaimū! — Pasitikiu su jumis dar

pasimatyti." Valdininkas su pečkuriu sugrįžęs atgal prie traukinio, o plėšikas dingęs krumuose. Iš to atsitikimo nekuri kelianninkai ėmę juokties, kad vienas plėšikas apėjęs kelius vyrus. Tada traukinio tarnautojai susigriebę ėmę plėšikā vyties. Tasi išėgirdęs truksmā, pradėjęs į besivejančius šaudyti. Vienas šuvis sužeidęs konduktoriumi rankā, tečiaus iš to nieko ir nebūta, nes plėšikas vistiek su vienu centū krepšiu pabėgęs į kalnus.

7 vaikai sudegė. NEW YORK. Rockaway Park, L. I. užgimęs "Šv. Malachijo" katalikiškoj našlaičiū prieglaudoj ugnis. Ugnegesiai apėginę gaisrā atrado 7 sudegusių vaikū lavonėlius. Toje įstaigoje buva 750 vaikū šv. Juozapo seserų globoje. Gaisrui užgimus, rodėsi visi vaikai aplėdę prieglaudā, tuo tarpu tasi manymas buvo klaidingas, kadangi "dormitoriume" miegojo 7 vaikai, turintieji po 5 metus, sudegę. Gaisras kilęs 8 val. vakare. Ant trečio ir ketviro aukšto jau jaunesni našlaičiai savo lovuose miegoję, o vyresni dar besimeldę koplyčioje. Kuomet suskambinta ant gaisro, vyresni vaikai išėję tvarkoje, o miegantieji taippat greitai buvę aprengti ir išvesti laukan, tiktai pamiršta tie 7 miegantie vaikai. Gaisras tuotarpū buvęs mažas, nes nuostolių padaryta nedaugiau 25.000 dol. Seserų-globojės už vaikus turėtų atsakyti.

Baisūs beprotės darbai. BARNUM, MINN. Gavus proto sumaišymā fermerio Young pati, andai papildžius pasibaistinus darbus. Vyrui išėjus iš namų, jį nušvedus savo tris vaikus, o tai 1, 3 ir 5 metų prie šulinio ir jį visus tris ėmetus; pagalius padegus namus ir tvartus, pati išėgėrus nuodų ir beto gerklę peiliu persipiovus, norėdama ant vietos viskā atlikti. Pakurti namai tečiaus menkai degę ir pasisekė jie išgelbėti nuo visiško sudegimo. Kadangi nuodai nebuvo smarkūs ir peiliu nepersipiovus pakaklėję gisli, taitai Young sugrįžęs atrado rusančius namus ir kraujuose papluskusią pačią. Paskiau atrasta ir vaikai ir visi negyvi ištraukta iš šulinio. Beprotė nuogabenta lignobutin, kur, pagal daktarū liudijimū, jį pasveiksianti ir busianti nuogabenta bepročių naman.

Tasai atsitikimas supurtė visā apylinkę ir kaimynai fermeriai vargšā Youngā visai palaimina.

Potvinių aukos. MEXIKAS. Perėitā sykį žiniose "iš viso pasaulio" paminėjome, kad Meksiko miestas Monterey upe Saint Catarina užlietas. Dabar gaunama apie tū nelaimingā atsitikimā platesnės žinios.

Pagal vidutiniskus net apskaitymus Monterey pražuvo mažiausia 2.000 asmenų potvinyj. Nuostoliai apskaitoma ant 12.000.000 dol. Viena miesto dalis absoliutiškai sunaikinta. Ligšiol atrasta ir palaidota nemažiau 1.000 asmenų. 15.000 asmenų neturi pastogės. Vandentankiai sunaikinti; mieste tamsu ir trambavai visai nekursuoja. Kaip tikt dabar pataisyta gelžkeliais susinešimas, tait ir gyventojai atkiute, nes neturėję jau nei valgio, nei kuro. Žmonės mitinaisi tik duona ir kava. Tukstančiai nelaimingūjū gavo prieglaudas bažnyčiose ir katedroj. Namai ant greitūjū pastatydinta iš nedegintū plytū, taitai lyjant namai griuva

ir nuo to žmoniū daug žuvę. Debesio pratrūkimas. RENO, NEV. Kalnuotā kolionijā Rawhide, 100 mylių atstume nuo čia, andai aplankties lietus su potviniu. Vandens volas, dvylikos pėdū aukštas, perplaukė skersai sodybas, nešdamas su savimi viskā, kā tik sutiko ant kelio. 6 moters ir vaikai pražuvo ir jų niekur nesurandama. 500 asmenų neteko pastogės, kadangi 165 namus vanduo nuėnėš.

Zemė supuolė. SCRANTON, PA. Kadangi po visu miestu išimta anglis ir apacioj likus žemė tuščia, tik pamatymta mediniai šulais, andai vienoj miesto dalyj įgriuvus žemė ant 6-8 pėdū gilio. Visi namai ant išties "bloko" susikraipę arba sugriuvę. Viešojo mokykla No. 16 turėbut perkelta kiton vieton. Nuostolių padaryta ant poros simtū tukstančių doleriū. To se kasyklose dirbta tik prieš 20 metų, todėl ir medinės paramos (stulpai) supuvę.

Anglekasių straikas. Pereitoj savaitēj Pittsburgo anglekasių distrikte gresė straikas, norėta sustraikuoti 20.000 anglekasių, kadangi kompanijos neišpildančios darbininkū reikalavimū kas link darbo sąlygū reformū. Daužiausiai darbininkus apėti parakas anglies šaudymui, parakas juodas, kuris daug prekiauvęs ir iš jo mažā buta naudos, nes per daug anglis išdraskydavęs, kas paskui labai sunku surinkti. Kompanijos tai-gi prizadėjusios juodā parakā panaikinti ir tuo budu sulaikę straikas. Be to, tame tikroji konferencija.

Nesėdek sėdėjęs kojų (kelio ant kelio, pėda ant pėdos), o taipgi nelaikyk parietęs kojų po krese.

Aut kresės sėdek tiesiai, atsirėmęs nugarā ir kresės nugarėlē, ir nelaikyk galvos per daug palenkęs į priekį.

Abi ranki ligi pat alkunių laikyk padėjęs ant stalo, kairia ranka prilaiyk poperā, pastumėdamas ją, pagal reikalo, aukšty.

Poperā dek prieš krutinę, truputi į dešinę nuo jos vidurio.

Skaitant kresę kiek atstumk nuo stalo ir tvirtai laikydamas abiem rankom knyga, truputi palenk, kad jos viršutinis kraštas butų aukščiau žemutinio (apatinio), atremto į stalā.

Atokumas (tolumas) tarp akiū ir skaitomos knygos turi buti mažiausiai 9 coliai.

Mergaitės turi rupinties, kad sijosnėlis butų lygiai ir vienodai išdėstytas (išklotas) ant sėdynės; todėl mergaitės, sėdėdamos ant suolo ar kresės turi saugoties blėdingo (kenksmingo) papročio perkrausinėti sijosnėlį ranka tai į vienā, tai į antrā pusę (šoną).

KUNO SVEIKATA. Kadangi tyras oras ir saulės šviesa butinai reikalingi užlaikymui ir apsaugojimui sveikatos, todėl reikia, kaip galima, rupinties, kad šiluma ir šviesa turėtų kuodidesnį priėmimā į mūsū butus.

Stengkis (rupinkis) stiprinti save, prauzdamas kasdiena visā kūnā, arba nors viršutinę jo dalį šaltu vandeniu. Šviam

užlaikymui kuno reikia nemažiau, kaip kartā į savaitē lankyti pirtį.

Varasos laike maudykis, kiek galėdamas liuosame vandenyje (ežeruose, upėse), kurs šildomas saulės spinduliū. Vandenyje buk neilgiau dešimt minučių; išlipęs gi sausiai nusiūlostyk ir pasivaikščiok (neper daug ankštuose rubuose), kad susišildyti. Esant gi šiltam, ramiam orui, pagal išgalės, pasimaudęs pasilik tu lā laikā po tiesia įtekme ryto oro ir saulės spinduliū.

Labiausia tinkamas laikas maudymuisi tai rytas — nuo 8 valandos ir vakaras. Nesimaudyk neikuomet vidurdienyje esant kaitrai, taipgi neikuodyties tuojuos pavalgės. Daugybė nelaimingū atsitikimū esti dėlei nepildymo aukščiau nurodytū persėrgėjimū (patarimū). Prieš maudymosi nereikia neikuomet sėdėti nusivilkus (nusirėdžius), nesušilęs (įkaitęs) kunas gali umaitvėsti is tokiu budu galima persišaldyti. Nusivilkus tuojuos reikia pašlapinti galvā vandenimi ir eiti maudyklėn. Nešok vandenin įsibėgęs: daugybė skėsta vien iš tos priežasties. Nereikia stovėti vandenyje ant vietos, bet, kaip galima daugiau, judėti: plaukioti, vaikščioti ir tt. Nesimaudyk ilgiau 10-20 minučių. Pajutęs drebulį, tuojuos liaukies besimaudęs. Silpni žmonės iš prigimimo ar ligos nusilpninti privalo maudyties tik esant labai šiltam orui. Jaigu kunas butų labai įsilęs, prakaituotas, reikia pirm negu eiti į maudyklę, gerai atvėsti ir tai išlėto.

Tankus kuno plovimas netik nuplaua purvā ir apvalo užskretusias odos skylutes, bet tuom pačiu stiprina ir pačią odā. Šiltas vanduo daug geriau nušveičia mūsū kūnā, negu šaltas: purvas nusiplauna lengviau ir muilas geriau puotojasi, bet per daug šiltas vanduo išsūkia didelį pribėgimā kraujo ir per daug silpnina ir lėpina mūsū kūnā, ypač prausianties tokiame vandenyje kas diena. Po šilto mazgojimos, vanū ir pirties, kunas reikia atvėsinoti pamažu, išlėto, nuosekliai ir visomis spēkomis saugoties persišaldymo.

Nereikėtų ir sakyti, kad po kiekvieno mazgojimos kunas privalo buti gerai, sausiai išsuostytas (ištrintas) marška, rankšluoščiu ir t.p.

Podraug su tankiu kuno mazgojimu, dėlei užlaikymo odos svarumo, reikalinga, pagal išgalės, kuotankiausiai mainyti apatinius drabužius (skalbinius). Kas gali, privalo mainyti rubus bent kartā į savaitē. Užsiimantiems fizišku (rankū) darbu patariame turėti dvi rubų atmaini: viena dėvėti nakčia, kita-gi dieną, o liuosą atmainį vėdinti ant tyro oro. Rubai per dieną prisirenka odos prakaitavimū, kuri greitū laiku pradeda puti ir išduoda blogā kvapnį, ypač ant kojų ir pažastėse, nes tose vietose oda kuolabiausia praktaituoja; iš tos-gi priežasties oda pradeda šūsti ir ant jos randasi daugybė įvairiū šašėliū ir išėrimū.

Burnā ir gerklē užlaikyk švairiai; kas rytas ir kas vakaras, taipogi po kiekvienam valgiui gerai įjasias išplauk, nes daugelis dantū ligū paina nuo nešvaraus jų užlaikymo. Istiprupinties, kad šiluma ir šviesa turėtų kuodidesnį priėmimā į mūsū butus.

Stengkis (rupinkis) stiprinti save, prauzdamas kasdiena visā kūnā, arba nors viršutinę jo dalį šaltu vandeniu. Šviam

vis-gi ir ne per daug minkšti, nes jie blogai išima iš tarpdantū užsilikusį maistā.

Daryk kuodangiausia judėjimū ant tyro oro: bėgiok, vaikščiok, važinėk ir tt.

Nedevek per daug šiltū drabužiū. Galvā tik turėk lengvai apdengtā, kaklā-gi laikyk visai atlapā.

Nesispauk per daug stipriai gorsetū, dirzū, juosta, nes tas klūdo geram kraujo vaikščiojimui (cirkuliacijai).

Padai batū, kurpiū ir t.p. autuvų privalo turėti pavidalā kuolabiausia tinkamā tavo kojos formai; aukštos papėdės kenksmingos, geriau nešioti plačias ir žemas.

Neikuomet nelaikyk ant sauvės šlapiū batū, autū, pančiakū, estū dėlei nepildymo aukščiau nurodytū persėrgėjimū (patarimū). Prieš maudymosi nereikia neikuomet sėdėti nusivilkus (nusirėdžius), nesušilęs (įkaitęs) kunas gali umaitvėsti is tokiu budu galima persišaldyti. Nusivilkus tuojuos reikia pašlapinti galvā vandenimi ir eiti maudyklėn. Nešok vandenin įsibėgęs: daugybė skėsta vien iš tos priežasties. Nereikia stovėti vandenyje ant vietos, bet, kaip galima daugiau, judėti: plaukioti, vaikščioti ir tt. Nesimaudyk ilgiau 10-20 minučių. Pajutęs drebulį, tuojuos liaukies besimaudęs. Silpni žmonės iš prigimimo ar ligos nusilpninti privalo maudyties tik esant labai šiltam orui. Jaigu kunas butų labai įsilęs, prakaituotas, reikia pirm negu eiti į maudyklę, gerai atvėsti ir tai išlėto.

Vakarais — anksčiau gulki, rytais — anksčiau kelki. Daugelis turi paprotį nesikelti iš patalo tuojuos pabudus, bet dar nekuri laikā guli lovoje ir vartosi, bet kam reikia protiškaikai darbuoties, tas turi, prisizadinęs iš miego, kuogreičiausiai palikti lovā, kadangi kitaip negalės kaip reikiant su prigulėniu uolumu stverties darbu.

Netrukdyk savo nakties poilsio kokiū nors įtemptu fizišku (kunišku) ar protišku darbu prieš eisiant gulū.

Nakties protiškas darbas ir ilgas sėdėjimas vakarais kenksmingai atsiliepia ant atminties, kadangi darbo spēkos atsigaua tik laike kieto, netrukdomo jokias sapnais, miego. Todėlei svarbiausias reikalavimas, įsakymas, kurj tu duoda higienā, tai "anksčiau gulki ir anksčiau kelki, kaip tik miegas tave pastiprina.

Nakties poilsio ilgumas, sulyg amžiaus labai įvairus; padėjimas turi but sekantis: zindantiems kudikams 16-20 valandų; vaikams 10-12, paaugumiems — 9 val., jaunuomenei — 8 val., suaugusiems-gi 6-7 valandos.

Paimtā nelaisvėn Morokko sosto pretendētā Roghi andai uždaryta geležinė klėtkon ir ant kupranguario vėžiota po Fezu miestā. Kalinys visas laikas užsilaikęs ramiai, nors minios jam daug išmetinėjo ir piktžodžiavo. Paskui sultanas Mulai Hafid liepęs jį su klėtkā uždaryti savo rumuose. Paklūdo gandas, jog jis tenai žiauriai bus kankinamas, taitai prieš tokias barbarystes viešpatysėjų užprotestuota ir lieptā nedaryti jam nieko. Vargiai barbaras sultanas klausytū tuščių protestū. Juk kitiems belaisviams, jam liepiant, apkapota gyviems rankos ir kojos.

Savaitinis Kalendorius

Rugsejis 1909. 9 k. Gorgonijaus kank. 10 p. Mikalojaus išpaž. 11 s. Proto kank. 12 N. Juvencijaus vysk. 13 p. Gauricijaus vysk. 14 u. Paaugšt. šv. Kryž. 15 s. Eutropijos panos.

REDAKCIJOS PATEMIJIMAI.

Nesenai prasidėjus Morokke karui, visas pasaulis atkreipė savo dėmesį į Ispaniją. Nuo metų beveik 40 Ispanija tai žengia pirmyn pažangumo keliu, tai vėl atšoka atgal, tai sustoja simonus nuant kryžkelio, neturėdama pajėgų žengti tuo arba kitu keliu. 1873 metais Ispanijos liaudis netikėtai ant trumpo laiko susipažino su respublikoniškos valdžios forma, bet tasai laimėjimas tęsėsi vos tik 10 mėnesių ir 21 dieną, kadangi buvo įsteigta provizoriska karuomenės diktatura, o pagaliau liaudis sutiko karališką vainiką pavesti Alfonsui XII.

Tasai karalius, kaip tų laikų Ispanijai tiko, parodė savo didį pažangumą, kadangi jis be nei kokių liaudies prispyrimų linko prie konstitucijinės valdžios. Tada jį tame pažangume ištikimiausiai rėmė Castelane's republikonai, o karalius svajoję, jog konstitucijinėje viešpatystėje lengviau atsieks savo tikslą nei absoliutiškoj. Kraštas nuolat griaužiamas separatistų regionalistų emė kaip sergantis suprasti savo klaidas, ypatingai užgi mus karui su Amerika už Kubą ir paskui atsitikus nepalaimoms. Tasai karo nepasisekimas sujungė sosa, kuris paskui jau ir siurbavo...

Kuomet padaryta su Amerika santaika, karaliui Alfonsui XIII ligi pilnametystei stokavo dar keturių metų. Nebuta rankos, kuri tuokart būtų galėjusi valdyti viešpatystės vairu. Abejota nuolatos, kad Ispanija pasiekianti jau kuomet nors. Republikonų skaitlius emė didinties. Didesni republikonų nelaimė numirė jų vadas Castelar, tada jų partija išsikirstė į partijes, viena kitai priešingai. Ir dabar taigi republikonai turi tokį pat padėjimą, pertat dinastija iš niekur nemato sau opozicijos. Ir nors karalius iš tos opozicijos taip tankiai priverstas rinkties sau ministerius priešinkus, bet žino, kad tokius ministerius greitai apveiksia partijų antagonizmas.

Dabartiniai revoliucijiniai judėjimai buvo tik pereinantis epizodas, kurio priežastis riogso giliai. Revoliucijos apgesinimas neprašalina tų priežasčių ir panašūs maištai arba revoliucija dar tankiai atsikartos. Ispanijos valdžia taigi tasi prašalinti, jei nori turėti ramybę savo krašte. Svarbiausią priežastim yra regionalizmas, ty. norėjimas viešpatystę padalyti į šmotus ir atskratyti Madrido centralizmo. Pertat tenai reikalaujama gerų reformų, gudrios galvos ir rimto valdovo, mylinčio savo kraštą, bet ne tokio vaikėjo, kuriam rupi tik sportai, ty. reikalaujama kraštui prezidento, liaudies renkamo.

"Vilenski Viestnik" paduoda kad nuo Balandžio 17 die

nos 1905 m. butent tos dienos, kada buvo apskelbta tikybos laisvė, ligi Sausio 1 dienos 1909m. iš stačiatikių Vilniaus gubernijoje perėję į katalikus viso labo 18.566 žmonės. Vilniaus mieste perėję 300, Vilniaus paviete 5.161, Vileikos — 3.729, Dysnos — 3.648, Trakų — 411, Lydos 1.484 ir Ašmenos — 2.806. Daugiausiai perėjusių esą tokie, kurių maišytos moterystės, arba kurie pirmiau buvę katalikais ar unitais.

Lietuvos laikraščiai atsitikus pragai tankiai pajukia Amerikos lietuviškus laikraščius ir išleistas knygas, pavadindami "amerikietiška" kalba. Teisybė bet pasakius, kad tie laikraščiai turi net teisę pavadinti tuo epitetu, jei atkreipsime dėmesį, kaip mūsų laikraščiai šandie doko lietuvišką rašybą. Pavyzdžiui imsime vieną Amerikos laikraštį, kurio vardas neminėsimė. Juk jį skaito minios lietuvių, o tenai atrandama: o b s u r d a s vieton absurdas, s v i e t u r, vieton svetur, p a s k u i: t a p o, t a m p a, n e v a l e (supr. draudžiama), p a m i s l y s ir begalė įvairiausių barbarizmų. O "redaktorius" atsakymuose patėmytina: t i l p s, n e t i l p s! Rodo kokie raštai laikraštį reikia it kopustai statinėn s u t a l p i n t i arba n e. Vieton t i l p s n e t i l p s ar negerian pasakyti b u s s u n a u d o t a, a t s p a u d i n t a, a r b a n e. Tasai iš to Lietuvos laikraščiams ir pasidaro pilnas juokų maišas, o jie ir tur teisę juokties, jei rašyba panašiai dorkoma.

Spalių 10 dieną miesto Chicago lietuviai, gyvenantieji ant Bridgeporto, parengia prakalbas 40 metų lietuvių imigracijos atminčiai. Apart prakalbų bus dar dainos ir deklamacijos. Pasitikima su prakalba sulaukti gerb. kun. Jono Žilinsko. Apvaikščiojimą arba šias prakalbas surengia savo lėšomis visos lietuvių draugystės, tautiškos ir bažnytinės, ant Bridgeporto. Prakalbos atsisbus šv. Jurgio K. parapijos naujoj salej, kurioj telpa keli tukstančiai žmonių. Tokios pat prakalbos savame laike atsisbus ir kitose miesto dalyse.

"Vien. Liet." iš Waterbury rašoma, jog tenai atsibuvę prakalbos, kuriose dalyvavo ir pats kun. J. Žilinskas iš So. Bostono. Prakalbos nusisekė ir surinkta gausiai aukų. Kun. Saurusaitis labai agitavęs, kad žmonės n'eitų klausytų kun. Žilinsko prakalbų. Kun. Saur. net paėmęs prakalbų apgarsinimą, paskui parašęs laišką ir pasiuntęs vyskupui. Kun. Žilinskas turėjęs teisinties prieš vyskupą ir vyskupui perstatęs kun. Saurusaitį kaip nepilnamprotį žmogų. Tada tai vyskupas leidęs kun. Žilinskui laikyti prakalbas. Kun. Saur. išgirdęs tokį dalykų stovį, iš pamokslinės apskelbęs taip: "Šandie bus prakalbos. Kalbės koks tenai vyras iš Bostono. Kas mylras, galite eit pasiklausytų".

Tai tikras fanatiko tipas. O juk vadinasi katalikiškas kunigas, gerbiantis Išganytojus priekykmą: "mylėsi savo artyumą, kaipo pats save". Aišku tat, kaip kun. Saurusaitis pildė Išganytojo priekas ir žengia Jo pėdomis. Juk anais metais tas pat kun. S. rašė "Žv.", kad jo nuomone nereikalinga ant žemės žmonių suptikmė, meilė, rojus, nes Kristus esą to nenorįs.

Šiaurinis žemgalis.

Šiaurinis žemgalis jau atarasas. Tai labai svarbus XX metasiemčio atsitikimas. Žemgalį pasiekė daktaras Friderikas Cook, amerikonas ir jis tenai užkišo Jungtinių Amerikos Valstybių veluą, vadinas dabar tasai žemės galas priklauso Jungtinėms Amerikos Valstybėms, bet ne kuriam kitam kraštui.

Šiaurinis žemgalis jau senai norėta atsiekti. Mokslininkai vienas per kitą į tą kraštą keliavo ir guldė savo galvas, bet nei vienas nepasisekė atsiekti patį žemgalio centrą. Keliauta šunimis, lėkta orlaiviais per tuos ledinius kalnus, visuomet nebūta pėsekmių. Daugybė drąsių keliauninkų paguldė tuose leduose savo galvas. Šiemet štai keliauninkas Wellmann su orlaiviu į tenai mėgino nukakti, bet kaip ir visuomet atsitiko nelaimė ir turėjo liauties su tokiais savo drąsiais žingsniais. Garsusisgi orlaivių išradėjas, grafas Zappelin, ketino su savo naujai išrasta mašina ateinančiais metais tą visiems paslaptinę žemės galą atsiekti. Tukstančiai, milijonai išleista, bet vis tiek tasai užkerėtas kraštas nepastepta. O juk buvo svarbus dalykas žinoti, kas tenai randasi, kas tenai, tarų ledinių kalnų, gyvena. Juk žmogus šandie einantis tobulyn ir esantis žemės karaliu nori viską žinoti. Jei ima skraidžioti oru taip kaip sparnuotis, tai dėlko jam neprieiti prie žemės galo, prie tos vietos, kurioj žmogaus koka dar nepastovėjus.

Keliauta, rašyta, svajota, ieškota, bet ligšiol nieko neatrasta. Kad štai šiomis dienomis parėjo žinia, kad žemgalis atrasta vieno amerikono, d-ro Cook, kuris jau iš tenai parkeliavęs į Daniją.

D-ras Cook! Tai visai svetima visiems pavardė, vargdienis žmogus. Mokslininkai keliaudami į žemgalį pirm savo kelionės laikraščiuose apskelbdavo, laikraščiai rašydavo plačiausius straipsnius, jiems sutekdavo pagarbas. D-ras-gi Cook niekam net nežinant 1907 metais iškeliavo ir tenai bevargdamas vienok pasiekė savo tikslą. Matyt, tasai žmogus pilnas energijos ir neieškantis pasaulinės garbės.

Visus mokslininkus dabar suparalizavo. Juk tiek trustasi, girbtta, o čia, negirdėtas daiktas! niekam nežinomas d-ras Cook užbėgo visiems kelia.

Žemgalis atrasta pernai, 21 Balandžio.

Dr. Cook pasakoja, jog tenai amžini šalčiai, bet visokios rūšies žvėrelių pilna. Medžiotojams tenai būtų palaimos dienos.

Dr. Cook ant žemgalio buvęs tik dvi dieni su dviem eskimosais ir su keliais šunimis. Nuo šalčio šunes per naktis stauge.

Tenai apart baltų luokių esama daug laukinių šunų. Ir d-ro Cook keli šunes su tais laukiniais susibičiuliavę ir pabėgę.

Jis dabar parkeliavęs Danijon. Kuomet jis pats savo žodžiais patvirtins žemgalio atradimą, parašysime apie tai plačiau, kadangi dabar nekurie mokslininkai jam primeta melagystę. Ir jis privalo priparodyti, kaip tasai žemgalis atrasta.

Šis tas apie žavėjimus.

Kai—kurių sodžių tamsesnėj lietuviai, daugiausiai sodietės moteris senesniojo amžiaus, lig šiai dienai tiki į burtus ir žavėjimus. Staigu karvė perstojo ēdus, pradėjo mažias pieno duoti, kartais melžiant pasirodo rausvas pienas belėgas, o čia dar piemenis papasakoja matę gandydami pro šali bandos praeinant nepažįstamą seną žmogystę, kuri apsisotjus paveizėjus į galvijus, tai ir aišku, kad karvės užtrukimas, bėgimas raudono pieno, kokia liga, gyvuliui pripuolusi, tai sužavėjimo vaisiai.

Žinartu arti Kurso keletą latvių triobelų, kurių gyventojus lietuviai "žerauninkais" vadina. Ir štai dėl ko: Stovi liekne gritelė suluzus, sukrypus, sudubus, iš visų pusių pelkėmis apsupta, medžiais apaugęs, atokiai nuo sodžiaus, toli nuo žmonių. Visą tą prisiminus, nevienas sodietis užduoda sau klausimą, kas per gyven-tojai tų keistų, miškininių lindy-nių? Užduotąjį klausimą pat-sai išriša pamatęs stovint tarp-dury seną, sudžiurusią moteriskę, pailgą, surukšlėjusiu, rustu veidu, įdubusiomis akimis, ilgoka kumpa nosimi, atsikišusiu į priešakį smakru. Jos apatinė stora lupa atkri-tus žemyn, matos kyši pora priešakinį ilgų juodų dantų; rankos išpindėjusios, ilgais, laibais išdžiuvusiais pirštais. Drabužiai apskurę. Veizint į šią žmogystę sprautiesis spradžias galvon kažkokios paslaptingos mintys. Kilsta klausimas, kas gi keista moteriskė? Žinoma, ragana, atsako sau sodietis. Tas atsakymas pasitvirtina, jaigu, ganant arti latvio triobelės galvijus kurs nors jų apserga, tai niekas kitas, kaip tik liekno ragana sužavėjo. Žinoma, kuogreičiausiai reikia atžavėti, klausimas tik kas atliks tą sunkų darbą. Prie liekno raganos bangu eiti, ji gali dar patį žmogų į kruvą sutraukti. Garsas apie sužavėjimą pas-kllysta po visą sodžių. Atsira-randa rodos davėjų; pradeda atžavėti, pildami gyvuliui į gerklę tris kartus peržegnojus skystimą suvirintos rupūžės, kiti muša šermukšnine lazda galvijui kryžmais per kryžių, kar kiti gyvulio apuoštytą gabalėį duonos meta į užpakalį per kairį petį; kiti kitokiais budais stengias atžavėti gyvu-lį.

Margumynai.

Turkijos ir Graikijos kariškos jėgos.

Susikerštijus kokioms valstybėms ir spėjant, kad tarp jų gali ištikti karas — laikrašt-ininkai ir karo žinovai skubini- niai susverti kariškias abie- jų susikerštijusių pusių jėgas. Taip buvo, iškilus karo pavojui tarp Serbijos ir Austrijos- Vengrijos. Dabar vėl laikraš- tininkai, matydami, kad Ko- vas (senovės lietuvių karo die- vaičio vardas) nesnaudamas nori supiudinti dēl Kretos sa- los turkus su graikais, skaito kiek katra šalis turi jėgų. Da- bar, kaip suskaito turkų laik- raštis "Asker-i-Vekal", Tur- kija turinti tris Rumelijos ar- mijos korpusus (armija — ar- timiausia prie Graikijos). Toje armijoje esą visados pasirengę į karą 189 pėstininkų bata- lijonai, 141 atsargininkų bata- lijonas, 110 jotininkų skad- ronų ir 171 artilerijos baterija. Sulyginus su 1897 metais, da- bar toje armijoje esą daugiau 53 batalijonais pėstin., 15 es- kadronais raitųjų ir 30 bateri- jų. Svarbiausia, kad visos tos jėgos kiekvieną valandą gali stoti į kovą. Ištikus karui, Turkija dabar daug daugiau turinti jėgų, negu per karą su graikais 1897 metais.

1897 metais Turkija buvusi sumobilizavusi 320 pėstininkų batalijonų, 52 jotininkų eskadronų, 35 baterijas, bet į karą testoję tik 188 batal., 39 es- kad. ir 29 baterijos; atsargoje tuomet likę 132 batal., 14 es- kad. ir 6 baterijos. Reikia atminti, kad tuokart Turkija turejo užtenkamai pasilikti karuomenės, kad ir kitos tautos nesukiltų. Dabar, kaip spėja, to nereikėsia, nes ir kitos tautos stojančios už turkus ir niurz- gančios už graikų. Pasižūrėjus į Graikijos jė- gas, jos pasirodys kur-kas ma- žesnės, kaip Turkijos. Prieš 1897 metų karą Graikijos ar- mijoje buvę 2 diviziji ir 1 bri- gada, arba 30 batalijonų pėsti- ninkų, 10 batal. šaudytojų

periaus užrašo kreida keletą kryželių, prisikišęs prie skau- dlio žavėtojas pašnibžda ir paėmęs užmokėsi išleidžia li- gonį. Taip gydymas lėgoms tan- kiai išgija. Esu girdėjęs, ne nuo vieno prityrusio žmo- gaus, kad panašus gydymas rožės pasekmingas esti nuo pridėtųjų vaistų. Žinoma, šnibždėjimas tik akių apdumi- mas.

Arba vėl: nemiega kudikis, ir kiauras naktis verkia, nieko nepadaeda nei supimas, nei ne- šiojimas; nerimastauja, blaskos tai į vieną, tai į kitą pusę, ma- žai valgo, ar vien eina men- kyn, džiustą. Pradeda motina galvoti, kas pasidarė jos myli- mam kudikieliui. Atsimena, kad kartą, ką tik gimus kudi- kiui, buvo atėjęs kažin koksai nepažįstamas, su ilga barzda, pajudavęs, biškį baises žmo- gus, pinigų prašęs.

Nieko negavęs, jis išėjo gru- modamas padaryti ką nors pikto. Niekas kitas, mašto sau moteriskėlė, kaip tik šis baisesis žmogus bus kudikį sužavėjęs. Ir pradeda motina bėginti, teirautis kaimynių, prie ko nešti kudikį atžavė- ti.

Tiktai paklausus rodos iš- mintingo žmogaus nurimsta, parsiakviečia daktarą ir kudi- kį pasveiksta. Patarčiau vi- somis motinoms, kudikiui ne- miegant, tankiai verkiant, kreipties prie gero vaikų ligų daktaro. Kudikio nerimasta- vimas reiškia ligą, bet ne su- žavėjimą.

Margumynai.

Turkijos ir Graikijos kariškos jėgos.

Susikerštijus kokioms valstybėms ir spėjant, kad tarp jų gali ištikti karas — laikrašt-ininkai ir karo žinovai skubini- niai susverti kariškias abie- jų susikerštijusių pusių jėgas. Taip buvo, iškilus karo pavojui tarp Serbijos ir Austrijos- Vengrijos. Dabar vėl laikraš- tininkai, matydami, kad Ko- vas (senovės lietuvių karo die- vaičio vardas) nesnaudamas nori supiudinti dēl Kretos sa- los turkus su graikais, skaito kiek katra šalis turi jėgų. Da- bar, kaip suskaito turkų laik- raštis "Asker-i-Vekal", Tur- kija turinti tris Rumelijos ar- mijos korpusus (armija — ar- timiausia prie Graikijos). Toje armijoje esą visados pasirengę į karą 189 pėstininkų bata- lijonai, 141 atsargininkų bata- lijonas, 110 jotininkų skad- ronų ir 171 artilerijos baterija. Sulyginus su 1897 metais, da- bar toje armijoje esą daugiau 53 batalijonais pėstin., 15 es- kadronais raitųjų ir 30 bateri- jų. Svarbiausia, kad visos tos jėgos kiekvieną valandą gali stoti į kovą. Ištikus karui, Turkija dabar daug daugiau turinti jėgų, negu per karą su graikais 1897 metais.

1897 metais Turkija buvusi sumobilizavusi 320 pėstininkų batalijonų, 52 jotininkų eskadronų, 35 baterijas, bet į karą testoję tik 188 batal., 39 es- kad. ir 29 baterijos; atsargoje tuomet likę 132 batal., 14 es- kad. ir 6 baterijos. Reikia atminti, kad tuokart Turkija turejo užtenkamai pasilikti karuomenės, kad ir kitos tautos nesukiltų. Dabar, kaip spėja, to nereikėsia, nes ir kitos tautos stojančios už turkus ir niurz- gančios už graikų. Pasižūrėjus į Graikijos jė- gas, jos pasirodys kur-kas ma- žesnės, kaip Turkijos. Prieš 1897 metų karą Graikijos ar- mijoje buvę 2 diviziji ir 1 bri- gada, arba 30 batalijonų pėsti- ninkų, 10 batal. šaudytojų

periaus užrašo kreida keletą kryželių, prisikišęs prie skau- dlio žavėtojas pašnibžda ir paėmęs užmokėsi išleidžia li- gonį. Taip gydymas lėgoms tan- kiai išgija. Esu girdėjęs, ne nuo vieno prityrusio žmo- gaus, kad panašus gydymas rožės pasekmingas esti nuo pridėtųjų vaistų. Žinoma, šnibždėjimas tik akių apdumi- mas.

(euzonų), 12 raitųjų eskadronų ir 20 baterijų artilerijos. Karo laiku ji galėjusi tuokart turėti 41 batal., 15 eskadr. ir 25 ba- gonter., vadinasi 52.000 pėstinin- kų, 1.700 jotininkų ir 198 ar- tilerijos. Po to karo Graikija norėjo daug ką pagerinti ir padauginti karuomenę, bet trukstant pinigų, nedaug te- įveikė padaryti.

Ramiu laiku dabar Graikija teturinti 15.000, o per karą galinti nedaugiau penkių arba šešių dešimtų tukstančių (50.000—60.000) žmonių. Jaigu teisingai suskaičyta, Graikijos jėgos neperdidelės.

Gerai apsiginklavusių kre- tiečių dar esą lig 30 tukstan- čių. Vis-gi Graikijai sunku butų grumties su turkais, jai- gu kits niekas nepadės, o pa- dėti bėgu kas padės.

Keistos laizybos.

Netoli Odesos buvo atsiti- kimas, pagarsėjęs po Rusiją. Žemiečių viršininkas Koli-Ba- ba su vietiniu dvarponiu Tan- ko padarė šitokias laizy- bas: Koli-Baba apsiėmė pats vienas per mėnesį nupiauti 8 dešimties lauko, o Tanko — jaigu žemiečių viršininkas tai padarys — pažadėjo savo lė- šomis įsteigti mergaičių gim- naziją. Šiomis dienomis žemie- čių viršininkas pradėjo savo darbą ir pasekmingai užbaigė jį ankščiau dar-gi, negu buvo sukalbėta. Jis piovė po 1000 ketvirtainių sieksnių (be maž- ko pusė dešimtinės) kasdiena. Tokiu būdu Tanko pralaimė- jo laizybas ir dabar turės ke- liasdešimtis tukstančių paa- koti gimnazijos įsteigimui. Mat tas Tanko yra labai tur- tingas (milijonierius), bet ne- apsakomai šykštus žmogus. Prieš tai nekartą prašė jo nors kiek paaukoti gimnazijos įstei- gimui, bet jis visuomet grie- tai atsisakydavo. Tik per lai- zybas pasisekė išgauti iš šikš- tuolio pinigų. Aplinkiniai valstiečiai ir daug atvažiavu- siųjų iš kitų miestų žmonių labai džiaugėsi Koli-Babos laimejimu ir kone ant rankų susiderėjo iš trijų bonkų deg- tinės. Užkaltė du virduliu, pakvietė liudininkus ir prasi- dėjo gerymas. Išgėrė 39 stikli- nes. Bet vos tik paėmė rankos- na 40-tąją, kaip truko iš nosies kraujas, o iš burnos vanduo bėgti ir krito ant grindų. Tuoj išnesė jį priemenėn ir mirė.

Uzginta dainuoti.

Ukrainiečiai labai mėgstą savo dainas ir vakarais po die- nos darbų, po Ukrainos so- džius taip ir skamba jų malo- nios dainelės. Rodos, kas gi tame yra blogo. Bet vietinei vyriausybei ir tai pasirodė pa- vojinga. Sodžiaus "Velikaja- Michalovka" (Kursko gub.) urėdninkas užgynė jaunimui dainuoti ukrainiškas dainas. Sodžius tartum apmirė. Kada vasarą, sugrįžęs iš mokyklų jaunimas, neveizėdamas į už- draudimą, uždainuoja kartais kokią-nors dainelę, tai bema- tant lyg iš po žemės išdygsta policistas ir liepia nutilti. Kam gi tai daroma?! Gal buti nori- ma žmonių tarpe pasėti dides- nę vyriausybės neapykantą? Vis-gi nesuprantama urėdnin- ko galybė!

Kam ketama vartoti orlaiviai netoimioj ateityj.

Paryžiuj ir Friedrichshafe liko nesenaį įsteigtos aukšto- sios orlaivininkų mokyklos — akademija ir institutas. Dabar Europos valstijos lenkėiu sku- bina taisyties kuodaugiau sia orlaivių. Kaip ligšiol karo metu stipriai dalyvavau ko- voje tarp valstijų vandavo lai- voni, taip — anot žinovų žo- dzių — netrukus pradėsia su didžia svarba dalyvauti oro laivynai. Dabar ginkluotųjų valstijų galybė busiant skirs- toma į tris rūšis: 1) žemės, 2)

vandens ir 3) oro karuomenę. Didi oro laivyno svarba karo metu dabar esanti jau visiškai paaiškėjusi kiekvienam bent kiek nusimanančiam apie gin- kluoatą tautų kovą. Tuo tarpu dar nesą padirbtų tokių orlai- vių, kurie galėtų pilnai tikti karavimui, nėra nei grovo Ce- pelino laivas (diričablis) tam nederas todėl, kad permaža dar tepakėjęs sprogomosios medžiagos. — Zeppelino orlai- vių teesama galima gabenti tiktai kokią dešimtį kariškų bombų. Tečiau orlaivių tobu- lumas vis einas labai paakiui, ir netoli esant toji valanda, kada apsireikšią visai naujų šitoje srytyje išradimų. O tu- met be orlaivių gal ir gyventi nebusią galima. Kiekvieną valstija turėsiant kaip gyvai taisyties oro laivyną.

Turtinis baronų menkėjimas.

Kad vokiečių baronų turtai Latvijoje kas-kartas vis eina mažyn, patekdami į latvių rankas, tat gali geriausiai liu- dyti nykimas vokiškų ukiskų parodų. Šių metų tos rūšies paroda, darytoji Vendene, anot "Rig. Aviz." žodžių, ne- gali buti vadinta nei parodos vardu. Baronai buvę atgabėnę parodon tokių kunių, kokius ukininkai latviai butų gėdėje- si viešai parodyti. Mašinių skyrius buvęs beveik visiškai dykas. Tokią parodą greičiau galima esą pavadinti vidutiniu jomarku. Įdomus atsitikimas buvęs su muzika. Parodos ko- mitetas pasisamdęs orkestrą, kuri tarp kitų griežius ir lat- viškas melodijas. Baronai lie- pę kapelmeisteriui latviškų negriežti, bet šitas pasipriešino ir varė visas iš eilios, sakyda- mas, jog muzikoje politikos nėra.

40 stiklinių arbatos išgėrė.

Viename gilios Rusijos kai- me jaunas vaikinias, budamas svečiuose pas savo draugą, iš- gėrė 13 stiklinių arbatos. Pa- matęs, kad visi stebisi, jis juokdamasis pasakė, kad dar galis išgerti 40 stiklinių. Tuoj susiderėjo iš trijų bonkų deg- tinės. Užkaltė du virduliu, pakvietė liudininkus ir prasi- dėjo gerymas. Išgėrė 39 stikli- nes. Bet vos tik paėmė rankos- na 40-tąją, kaip truko iš nosies kraujas, o iš burnos vanduo bėgti ir krito ant grindų. Tuoj išnesė jį priemenėn ir mirė.

"Šventadvasių" atskala.

Peterburge atsirado nauja tikybos atskala, kurion prigul- tintieji vadina save "šventa- dvasiais". Mat, visą savo tiky- bos mokslą jie vadina "amžina evangelija" — Šv. Dvasios ap- reiškimu. "Šventadvasių" ti- kisi susivensiją į daiktą ne tik- tai visius krikščionis, bet ir muamedonis su žydais. Todėl jie savo mokslą skelbia tarp totorių ir žydu. Ta atskala esant kilusi iš Maskvos. Sta- čiatikių šventikams ji labai parupusi, ir jie dabar stropiai tyrinėją "šventadvasių" moks- lą ir jų tikslus.

Andai Ščecine — kaip rašo- ma iš Berlyno — padirbta naujai kariškas laivas "Dread- nought" tipo ir leista gilumcn, tečiau paleidimas ant van- dens nenusisekęs, kadangi lai- vo dugnas esąs perdaug gilus, dėlto negali jis dokų juroj plaukioti ir abelnai laikytes ant vandens. Laivas tatau vėl pakelta ant penkių pėdų aukš- tyn ir dabar bus pagalvota, kaip jis nugabenti ant gilum- os.

UŽSIRAŠYKITE

"KATALIKA"

S. L. R. K. A. REIKALUOSE.

ADRESAI CENTRO VALDYBOS S. L. R. K. A. AMERIKOJE.

Kun. S. Pautienius, prezid. P. O. Girardville, Pa.

Jonas Rikteraitis, vice-prez., 67 James St., Waterbury, Conn.

Kaa. Krušinskas, sekret. 324 So. 1st St., Brooklyn, N. Y.

Gabris Laibinis, išdinininkas, P. O. Box 135, Duryea, Pa.

Kasos globėjai: Jonas Vieraitis, 107 So. Harding St., Worcester, Mass.

Kazys Vaškevičia, 186 Jefferson St., Newark, N. J.

Kun. V. Vizgirda, knygnešis, 190 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.

Kun. V. Staknevičia, dvas. vad. 207 Adams St., Newark, N. J.

VYRIAUSYBE 85 KUOPOS SUSIV. L. R. K. A. KATALIKŲ AMERIKOJE.

St. Anuškauskis — Prz. 1641 W. 46 St.

Aug. Saldukas — Sekr. 4715 S. Wood St.

St. Marcinkevičia — Kasier. 1643 W. 46 St.

VYRIAUSYBE 15 KUOPOS SUSIV. L. R. K. A. CHICAGO, ILL.

Jul. Dychavičė — Prez. 892 — 32-nd St.

Iz. Nausieda — Kasier. 917 — 33-rd St.

Kaz. Lamsargis — Sekr. 4735 S. Hermitage ave.

1-MOS KUOPOS S. L. R. K. A. VYRIAUSYBE, EDWARDSVILLE, PA.

S. Paukštis, prezid. Russell St.

S. Tamulis, kasierius, 100 Hill Side Ave.

J. Kučinskis, sekretorius, 238 Clocum Ave., Kingston, Pa.

VYRIAUSYBE 36 KUOPOS SUSIV. L. R. K. A. NEWARK, N. J.

K. Vaškevičia — Pirm. 186 Jefferson St.

A. Radzevičia — Rašt. 194 New York ave.

P. Pranis — Išdin. 81 Warwick St.

Kasieriaus sąskaita.

"Kataliko" 36 numer. S. L. R. K. A. vice-prezidentas Jonas Rikteraitis pas išdo globėjus klausia, kad jam jie pasakytų (turbūt antausies) apie Susivienijimo turto stovį, kiek ir kokiose bankose esama pinigų ("Žv." už turto nežinia gruoja "Katalikui," kad turto tarpu pats vice-prezidentas nežino, kur Susivienijimo išdas nukimšta. Red.) Be to dar tenai klausiamas, ar pasilikęs kokius pinigus buvusis išdinininkas Radzevičia.

Zinomas dalykas, p. Rikteraitis klausia "Žv." lupom ir jis turi teisę klausyti, nes tai visuomeniškas reikalas.

Tai-gi aš, žemiau pasirašęs, suteikiu sąskaitą, kiek ir už ką pasilikau pinigų, pavesdamas turta naujai išrinktam išdinininkui p. Laibiniui.

Štai kokios mano buvo išlaidos po 16 seimui, kuomet Susivienijimo persikirta pusiau ir kuomet man reikėjo rūpintis likusia spaustuve, kuria ir tautiškas Susivienijimas norėjo pasisavinti.

1901 m. Gegužio 23 d. Telegramas j Philadelphia 56c.

"24 d. vėl teigr. 50c.

"28 d. Ekspresui už spaustuvės rai-des 2.90

"29 d. Kelionė j Philadelphia 15.00

Birželio 4 d. Kelionė j Philadelphia 15.00

" " Telegramas pas prezidentą 95c.

"15 d. Telegramas pas prezidentą 85c.

"14 d. Kelionė j Philadelphia 15.00

Rugp. 15 d. Atvirų laišku kasieriui 5.00

Važinėjimas teismansu tautiečiais j Wilkes-Barre, Pa.

Spalių 31-01 \$10.00

Lapk. 2-4 " 10.00

Geguž. 30-02 10.00

Biržel. 4-6 " 10.00

Liepos 5-05 10.00

Rugs. 21-23 " 10.00

Lap. 8-10 " 10.00

1909 m. Vasar. 10 d. Nuvežimas pinigų j bankas 6.00

Birž. 20 d. Kelionė seimam j Cleveland 30.50

Liepos 8 d. Kelionė j Newarko Centro komiteto susirinkimam 20.00

Viso išlaidų \$182.26

8 metų išlaidos.

Krasos ženkleliai, dideli, o kertai deklaracijų siuntinėjimui, registruoti laiška, popera su ženkleliais, skrynūtės ženkleliu siuntinėjimui ir tt. per mėnesį išėjo \$8.03, tai per metus bus \$96.36

O per 8 metus bus \$770.88

Newarke naujam kasieriui sugražinau krasos ženklelių už 54c.

Tai-gi man liko pinigų viso \$770.34, kuriuos, kaip savo išlaidas ir pasilaikiau.

Gerbiami Susivienijimo sąnariai! Nemanykite, kad aš tuo budu noriu nusikrausti organizaciją. Neikados aš to blogo nemąstau, nes esu katalikas ir galėčiau bažnyčioj prisiekti, kad man tiek priklauso už mano išlaidas. Ne, kurie sako, kad kasierius apsiėmęs veltui Susivienijimui dirbti. Taip ir yra. Aš už savo darbą neruoju nei cento, tik pasiimu pinigus savo loonus, kuriuos išleidičiau, atliknėdamas Susivienijimo reikalus. Man rodosi, kad kiekvienas sąnarys man pripažįs teisybę, nes kaipgi galima sveikata dėti ir dar savo loonus pinigų primokėti.

Nuolatos Susivienijimui velijau gero ir taupiau pinigus. Štai be to dar per du metus veltui savo namuose laikiau spaustuve, paskui Susivienijimo knygas, kurioms sutaisiau lentynas ir už tai vis nieko nereikalavau mokėti.

Susivienijimui tarnavau kieku galėdamas ir nuolatos velijau ir veliju jam gero.

Tatai sąskaitą apie išlaidas ir apgarsniu viešai, idant visi sąnariai žinotų, kiek senas kasierius pasilikau sau pinigų, atiduodamas išd naujam kasieriui.

Su pagarba visiems Kazys Radzevičia.

Nereikia bauginti.

"Zvaigždė" (35 No.) duoda gražų "Katalikui" pamokslą. Štai ką ji rašo S. L. R. K. A. reikaluose.

"Chicago "Katalikas" prisidengs koku ten slapysvardžiu korespondentu, leidžia paskala, buk nežinaš, kur dingo S. L. R. K. A. kasa ir buk kur ten žmonės kalba, kad Susiv. prezidentas panaudojęs Susiv. kasą išleidimui "Draugai" "Katalikas" tokių paska-

ly garsinimu perina visas savo ikišiol laikines melagystes. Reikia tikėtis, kad ateinančią vasarą per seimą pribuvus tiems ponams iš Chicago j Pensylvanijos valstiją, galima bus juos lengvai pašaukti prieš Pensylvanijos teismus. "Katalikas" ir jo sėbrai per daug įsidrąsino, pasitikėdami, kad dėl savo toluo jie yra liuosi nuo atsakomybės ir gali drąsiai plėsti garbę tolimesnių valstijų gyventojų." Panašiai rašyti ir gzdinti tegalima tik mažus vaikus. "Zvaigždė" regis vėl j organus pradeda piršties, jei ima advokato rolę. Bet jai nelemta buti tokia "geradeja". Andai rašė išjuokdama "Kataliką", užvardinant "poneliu", "ponačium" ir kitokiais epitetais, o dabar tiesiok jau meta pirštinę...

Jei "Zvaigždė" nesiliaus nesutikimus sėjus, bus galima "Katalikui" nukeliauti j Philadelphia, ko ji negali padaryti, o tuokart išeis iškėstė Jungtinių Valstijų ištatai ir teisės. Tegul tik išduos komisija raportą apie S. L. R. K. A. knygų stovį, o tuokart ar nereikis "Žv." akis užmerkti...

Kur dėta S. L. R. K. A. pinigai arba visas išdas?

Kas žino, kur dėta pinigai? Jei "Žv." paklaša savo teismus, tai dėlko-gi nepasako, kur Susivienijimo pinigai sudėta, o juk iš bankų vistiek išimta. Palankite, ponai, apie Susivienijimo turta mes pakalbėsime kitus kartus plačiau nes su tuo turta ar tik nedaroma prajovai. Išimta iš bankų pinigai, bet kur jie padėta, tai vienas Dievulis žino ir Centro valdyba. Jei "Žv." grasina, tatai tegul ir pasako, kur dabar randasi Susivienijimo išdas. Vienas p. Vieraitis andai "Katalike" rašė, kad Susivienijimo pinigai padėta Mahanoy City bankam. Bet apie tai rašė Vieraitis, o kiti Centro valdybos sanariai tyli. Tegul Susivienijimo prezidentas viešai paaiškina, kur pinigai sudėta, o tuokart nebus jokių rašinėjimų ir nesutikimų.

Štai naujai pasklydęs gandas, kad Susivienijimo dalis turto pavesta, ar tai užrašyta lietuviškų seserų steigiamajam vienuolynui. Nesakau, kad tas būtų teisybė, ir to gando nepatvirtinu, tačiau vistiek skverbiasi galvon abejonė. O gali but ir taip. Juk Susivienijimo vadovai mus muzikms laiko po padu ir išjuokia. Mokėk tu žmogus kruvinus centus, o su anais savarankiška apsieinama.

Tam gaudui netikiu, tačiau vistiek reikia pasiteirauti.

Neužsimoka "Žv." taip daug lementies prie naujai išrinktos valdybos, nes organu vistiek neprisieis buti. Dingo tie gražūs ir riebus laikai!

Aug. Saldukas.

Dvyliktasis tarptautinis priešalkoholinis kongresas Londone.

Liepos mėnesį susirinko Londonan iš visų svieto kraštų suviršum 2000 atstovų visokių blaivybės organizacijų.

Suvažiavimas tėsėsi ištisą savaitę. Perskaityta 60 pranešimų įvairaus turinio apie kovą su degtine ir apskritai alkoholiniomis gerymais.

Iš tų prakalbų daugybės labiausia atsižymėjo amerikėnė Cora Stoddart (iš Bostono) apie "Blaiivybę tarp

jaunuomenės ir tautos gyvenimā". Kalbos turinys: tauta tik tada yra galinga, kada sunęs bei dukterj — sveiki, nenuodinti alkoholiu. — Švedas, dr. I v a r t h u l i n: "Kaip pritraukus prie blaivybės studentus". Šime klausime prancuzas M. A u b e r t (iš Paryžiaus) nurodė, kad daug galj patarnauti augtesniųjų moklykly profesoriai. — Anglė B r a m w e l l B o o t h, išganymo armijos generolo dukte, kalbėjo apie alkoholj ir šeimyną. Jos karšti žodžiai taip skambėjo: "Milijonai nelaimingų moteriškų ir motinų kreipiasi j jus, šviesuoliai, ir maldauja, idant jais gelbėtumete ir jų vaikus. Ir tai daryti yra jūsų, apšvietimā įgijusių, šventoji priedermė". Vengras, dr. J. D o c z i (iš Budapešto) laikė pranešimą apie alkoholiu ir j jo įtekme ant vaikų, o suomas, prof. T a a n L e i t i u e n (iš Helsingforso) — Alkoholius ir ateinančioji žmonių karta. Škotas gi, pulkininkas M e h a r d y (iš Edinburgo), išdėstė, kaip visokie nusidėjimai taip art rišasi su alkoholiu vartojimu. Vokietis, prof. dr. A s c h a f e n b u r g (iš Kelno) — kaip reikia gydyti alkoholikus, ty. nuo degtinės gerymo jau sergančius.

Be tų visų prakalbų per kongresą buvo parengta ir blaivybės paroda, kame buvo išstatytos tam tikro turinio knygos ir kiti visokie daiktai kovai su alkoholizmu. Parodoje atsižymėjo Šveicarija su Olandija. Mūsų kaimynė Latvija savo išstatymais ir-gi atkreipusi j save dalyvautojų akj.

Dabartiniame kongrese, kurj atidengė didis blaivybės platintojas, Švedijos vyskupas Sheele, dalyvavė kunigai, mokslinčiai, ministriai, parlamentų atstovai, laikraštininkai, oficerai ir tarp jų Anglijos feldmaršalas White ir kunigaikščiai, tarp kurių Švedijos sosto įpėdinis Gustavas Adolfas.

Sekantysis tarptautinis blaivininkų suvažiavimas bus Olandijoj, Haagos mieste.

Zinia Lietuviams.

Speciališkias kvotimas bus laikomas 23 d. Spalių m. užimti tuomlaikins vietą apie trimi tukstančiams raštininkų gyventojų surašui suljginimui trylikto dešimtmetinio surašo Jungtinėse Valstybėse laikomo 15 d. Balandžio 1910 m. Aplikacijų blankas ir patari mus galima gauti po 10 tos dienos Rugsėjo, adresuojant: The Civil Service Commission, Washington, D. C.; The Bureau of the Census, Washington, D. C.; arba atsišaukiant prie kvotėjų raštininko Secretary of the Board of Examiners: Post Office, Boston, Mass., Philadelphia, Pa., Atlanta, Ga., Custom House, N. Y., New Orleans, La., Old Custom House, St. Louis, Mo.

Kvotimas bus laikomas įvairiuose Jungtinių Valstijų miestuose. Apie trj tukstančiai raštininkų užims vietas nuo šešių mėnesių iki dviejų metų; mokestis nuo \$600.00 iki \$900.00 per metus; \$1200.00 ir daugiau algos per metus tiems, kurie yra jau užėmę tą vietą.

Darbai yra įvairj. Kandidatas turi buti Jungtinių Valstybių pilietis nuo 18 iki 50 metų senumo sveiko proto ir gero pasieligimo.

Vincentas Linka, Keliaujantis agentas Chicagoje, ir apielinkeję, pas jį galima užrašyti ir atnaujinti už "Kataliką", teipogi pas jį galima gauti pirkti visokias knygas.

SKAITYKITE "KATALIKĄ"

Vietinės žinios.

Prastas juokas. Federališkias komisorius Foote andai aplaikęs krasa laiška su grasinimais. Nekoksai Paulius Jadyk, gyvenantis po numeriu 82 Wade st., jam rašo, kad jis išradęs keistą mašiną, kuri einanti be garo ir elektros pagalbos. Tatai reikalauja pas komisorių pinigų tos mašinos realizacijai. Laiškias pasibaigjais tais žodžiais: Pagalbos, Pagalbos! arba nusiusk mane j Europą, priešingai-gi... — čia nupiešta durklas. Komisorius Foote neatkreipia j tai domumo, vienok visgi laiška atidavė krasos inspektorui, kuris paieškos to smarkaus rašėjo.

Chicago mokslininkai. Paskiau gauta žinia, kad šiaurini žemgalj atsieks dar apart d-ro Cook ir garsus keliauninkas Peary. Cook prie žemgalio buvęs pernai, o Peary šiemet ir jau keliaujas atgal. Chicago mokslininkai vienok nei vienam, nei kitam netiki, kol juodu nesudės tikrus preparodumus. Juk tvirtinti bile kas gali, kad jis tai ir tai atlikęs, bet prieš tam tikrą komisiją reikia išparodyti tam tikrais ženklais. Bet kad ir keistai tas viskas išrodo. Seniau joku budu neprieita žemgalis, o čia dabar susyk net du keliauninku atsirađę. Labai keista.

Prezidentas atvažiuoja. 16 dieną šio mėnesio j mūsų miestą atkeliauja prezidentas Taft. Hamiltono klubas jau parengęs jo priėmimui ir programą. Policijos viršininkas Steward su savo pavaldiniais iš laiko jau daro atsargumą. Atsibus 200.000 vaikų iš viešų mokykly paroda.

Policijos darbai. Tomis dienomis prasidėjo byla prieš policijos inspektorių McCann, kuris patraukta teisman už kysių ėmimą.

Pereitą nedėdienį svečiai p. G. Hallbom, išdininko "Union Bank of Chicago" viešėjo privatiniame laivelyje ant Chicago Drainage kanalo vandens. Diena buvo puiki, ir svečiai turėjo gražią regyklą ant krantų to puikaus kanalo, inžinierinio stebuklo pasaulyje, kuris kainavo virš \$30.000. 000 ir kuris išveda upės Chicago vandenį iš vežės ir suteikia miestui gryną vandenį. Svečiai buvo sekantieji: pp. G. L. Clansen, Henry Clansen, Zacharevičia, John Sandgren, G. Hallbom, pana Nanna Hallbom, pana Nanna Hallbom, pp. J. M. Tananevičia, N. H. Olsen, H. R. Hand ir Raymond Lohmann.

Pas Willow Springs moterj parengė puikų užkandį ir prakalbas laikė pp. Sandgren, Clansen ir J. M. Tananevičia.

Stokholme daugumas straikuojančių darbininkų netruko darbu niekur negalima gauti. Kadangi jau dabar daugumas jų už persamdomus butus nieko nemoka, tatai butų savininkai jems pranešė, kad jie ligi Spalių rastų sau darbus ir mokėtj už butus, arba tuojaus išsikraustyti. Straikerių komitetas tuo tarpu išleido j savo darbininkus atsiliepinimus, idant jie nesikraustyti, nes negalimas ešą daiktas tiek daug darbininkų išmesti laukan.

Vincentas Linka, Keliaujantis agentas Chicagoje, ir apielinkeję, pas jį galima užrašyti ir atnaujinti už "Kataliką", teipogi pas jį galima gauti pirkti visokias knygas.

VERTAS IŠMĖGINIMO.

Svietė randasi daug visokių daiktų, kurie neverti išmėginimo, nors ir labai jie garsinami. Vienok, jaigu kuris daiktas pilnai užganedina tukstančiuose atsitikimų, tuomet jis tikrai vertas išmėginimo. Kodėl vartoja žmonės chininą tose vietose, kur greitai platinasi maliarija? Vien dėlto, kad pasekmės vartojimo užganedina žmones, kad vaistas pagelbsti. Iš tos pačios priežasties Trinerio Amerikoniskais Elikasyras Karčiojo Vyno yra vartojamas nuo visokių skilvio ir žarnų nesveikumo. Vaistas vertas išmėginimo tuose atsitikimuose. Žinodamas Tamista, kad nuo gerai veikiančios ir dirbančios bei sveikos gromuliavimo sistemos priguli sveikumas viso žmogaus organizmo, pasistengsi visuomet užlaikyti gromuliavimą gerame stovyje ir nedaleisti jam sugesti. Kaip veik tik pajausi sumažėjimą apetito arba negreitą gromuliavimą, tuojaus vartok Trinerio Amerikoniską Elikasyrą Karčiojo Vyno. Gaunamas aptiekose. Jos Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Knygos mūsų loonos spaudos.

245 Slapus ir Anapus Grabo. Parašė J. Gerutis, 1903 m. Spauda ir kaitais "Kataliko", 324 So. Morgan St., Chicago, Ill., pusl. 184. Knygos spauda labai daili, popiera gražiausia, o ir rašiniai nepaprastai, teip jog tai knygai nieks nieko negali užmesti. Toji knyga atsižymi tuomi, jog jai gali skaityti tik devotas, teip ir bedievis, kaip mokslinčius, teip ir prasčiokėlis, kaip turčius teip ir pavargėlis — kiekvienas jote atras tikrą teisybę, paduotą šv. Rašto ir gihai apmąstęs supras, ar jis teisingu ar blogu keliu skubinasi prie amžinojo grabo. Supratęs teip knygoje paaiškinimus, kiekvienas skaitytojas ant valandėls pažvelgs j savo buvį ir tuokart apie amžiną gal kitaiip manys. Ši knyga tokia ir yra, kuri visiems be jokio melo išaiškina kaip apie žmogų, teip ir jo smertį, pasaulę, jos sutvėrimą ir pabaigą apie visus dangaus planetas, kurios os mūsų žeme ore skraidžioje. Viskas parodyta ant paveikslėlių, kur jų atsiranda keliolika. Knyga moksliška. Prastuose apdaruose tik. 75c

Druotose apdaruose su paukuotais atgalniais. 81.00

246 Rymo-Katalikiškias Didenysis Katekizmas. Parašė kun. J. Deharbe D. J. Lietuviškojo kalboje pagerintas ir naujai išleistas su paaiškinimais, yra tinkamas del mokslainių, pusl. 109. 50c

247 Nanja Chrestomatija. Del Lietuviškų Mokslainių Amerikoje. Dalis I. Surinko P. B., pusl. 155. 50c

248 Nanja Chrestomatija. Del Lietuviškų Mokslainių Amerikoje. Dalis II. pusl. 212. 50c

249 Nanja Chrestomatija. Del Lietuviškų mokslainių Amerikoje. Dalis III. (Spaudoje)

50 Našiatčiai arba paveikslas iš praeitės. Graži apyskaitė pusl. 256. 35c

251 Užkelto Urvas. Apysaka iš lietuvių gyvenimo, pusl. 288. 50c

252 Prarastvos Michaldos, karalienės iš Sabos, iš naujo atspausa. Laida III. Šioje knygeleje aprašo, kaip toji karalienė pranasavo apie permainas viešpatysčių, kares, pergalejimus vieni kitų ir t. t., pusl. 42. 10c

253 Apsirikimų Komedija, parašė II. Sienkivičia, lietuviškai vertė Lapsaus vaikas. Atsitikimas iš amerikoniško gyvenimo. Mažame miestelyje, pabuvus mergina, turi prekystą, skersai kelią senas jaunikis tokiąpat, vienas antram kerštuodami pasiduoda sudan, sudžia nesupraddamas jų kalbos, duoda jiems šliubą, darsižinoje, kad vietoje sodo priėmė šliubą, sustaiko ir gyvena iki smert poroje, pusl. 32. 15c

254 Puscios Dvasia, parašė D-ras Bird, lietuviškai išguldė P. B. Puikus apsakymas iš amerikoniškų miškų, aprašo karias pirmutinių Amerikos gyventojų Indijonų su baltiežiais, pusl. 330. 50c

Ta pati apdaryta. 75c

255 Šventa Istorija. Senoji ir Naujojo Istatymo. Parašė Vyskupas Motiejus Valančauskas. Trečias su pataisymu išdavimas, su daugel paveikslėlių, pusl. 180. 50c

256 Trj Keleiviai. Krikščionis, žydas ir Turkas, parašė Visnuaukas, lietuviškai išguldė P. B. Moraliska apysaka, pusl. 92. 25c

apdaryta. 30c

257 Išgama Drama II-uose aktauose. Parašė J. S. Laida II pertaisyta (teatrliška) pusl. 24. 10c

258 Betlejus Stonele arba Krikstaus Užgimimas, drama 3-se aktauose, pusl. 31. 15c

250 Užkelta Mergelis su barža ir Barzdaskutis pusl. 27. 10c

260 Knarkia Paliepus. Komedija viename akte, suljg lenkiško sutais Gineitius, pusl. 20. 10c

261 Broilis ir Sesna, Apysaka, parašė Vaikas pusl. 57. 25c

262 Lietuvaltė, J. Kvietkovskio, vertė P. G. Apysaka iš senovės lietuvių gyvenimo, pusl. 296. 50c

Ta pati apdaryta. 75c

263 Gultivero Kelionės, 1 nežinomas žaais. Vertė P. Žemutis pusl. 98. 50c

Ta pati apdaryta. 75c

264 Ponas Tvardauskas, Garsus Burtininkas, žingeidus, su įvairiais paveikslėliais, papasakojimas, pagal surinktas liaudies legendas, vertė B. Nevalges pusl. 110. 50c

Ta pati apdaryta. 75c

265 Amalunga arba Tyro Duktė. Labai graži apysaka apie baltvardžius ir indijonus, kurie Amerikoje mūšėsi už savo tėviškę. Pusi. 91. 25c

Ta pati apdaryta. 50c

266 Pleškų Lindynė arba Nunėta Duktė. Pusl. 38. Joje aprašoma apie vieną lietuvių mergaitę, kurią žmogždžiai buvo pavogę, o paskui jos dėdė ją išgelbėjo. Labai graudinga apyskaitė ir gražioje kalboje parašyta, tik. 20c

267 Antras Krikstas. Žingeidj apysaka apie šiu dienų Rusijos padėjimą ir revoliuciją, pusl. 83. 25c

Ta pati apdaryta. 50c

268 Aple Rukyma. Keli žodžiai norintiems suprasti teisybę. Šioje knygeleje aprašo kokj pavojų atgabena žmogui rukymas ir alkoholiški gėrymai. Pusl. 23. 10c

269 Katortoni Atsitikimas Muravjovo Laikuose Vilniuje. Aprašo tą laiką, kada Muravjovas be jokios sąžinės žmones kankino ir Sibiriun varė. Pusl. 18. 10c

Popieros drukuotos be kvietkų. 1.000 parduosime už 85.00

2.000 " " 9.00

3.000 " " 12.00

4.000 " " 14.00

5.000 " " 15.00

Pasinaudokite iš tos progos, nes tos popieros yra labai puikiai išdrukuotos ant geros popieros, žodžiu sakant, geresnės už visas kitas popieras. Tos popieros labai pigios su visokiais gražiausiais apradais, kaip tai su amerikoniškoms vėlavimais ir kitokiais, parduosime pagal aukščiau paduotą kainą.

DOVANOS.

"Kataliko" Redakcija savo skaitytojams seniems ir naujiems paskyrė DOVANAS.

Dovanos susideda iš visokių brangesnių knygų ir kitokių daiktų ir suteikiamos tik tiems, kurie ant cėlių metų užrašo "Kataliką" ir už jį iškalno užsimoka

Lietuviams gera progą. Tegul košanas iš to naudojasi! Turės ir laikraščių knygų.

Kas prisijų 82.00

Bus pakvitavotas ant visų metų už "K

F. Bernatowicz

PAJAUTA

Lizdeiko Duktė arba Lietuva XIV metašimtyj.

Istorikas Romanas
Išguldė Jonas Montvila.

(Tąsa).

nuo jų žvėriškumo; prie Vislos gavo gerai į kailį; patys jų Jagaila be mažko nenuplaukė į Gdanską. Yra čion keletas užvažiuojamųjų namų, kuriuose galima tinkamai atsilėsti. Jei valia, išanksto liepsiu padaryti tvarką.

— Apsieisime ir be jūsų patarnavimo — atsakė lietuvius.

— Bet žiurint ant nualsintų tamtos arklių — atsiliepė kitas — dievaži, nežinia, ar galės datraukti net iki pasiganų, o kas žin, gal čia reikės ir apsinakvoti, nes ten, už Vislos, keletą mylių perdėm nėra jokio buto. Matyt iš tamtos kriokio, kad jau gražų kelio galą padarėte. Vargšas nekaustytas, kaip matau, ir jau bauriai pasimušęs.

— O kur pasimušė — pertraukė rotmistras — ten vargšas gavo šerpetas, jau nenuėis nei dviejų mylių. Jei tamsta norėtum būti šnekesniu ir susižinotum su manim, tai gal su tamsta mainyčiau ant savo bėrio su labai maža išlyga.

Davaina, sukandęs dantis, tylėjo. Bet įvažius į miestelį patėmijo, jog visi namai užimti karumene ir keleiviams. Reikėjo žengti pirmutinį viešnamį. Du raiteliai prijėjo taip pat prie jo ir, nusėdę nuo arklių, susimaišė su savo draugais, kurie svetainėje kelė baisų klegę. Alena, pabugus šitos rufos, norėjo važiuoti toliaus, bet, kaip ant nelaimės, arkliai taip buvo nuilę, kad be gero pasiganymo negalima buvo nei iš vietos judintis; turėjo tat vežime su nekantrybe laukti parengimo sau vietos, kurioje galėtų pasilėpti nuo šios draugijos.

Girdėjo kaip kareiviai, nelabai prielankiai minėdami vardus Vilhelmo ir Apolskio, piktumą savo varė ant vartų ir eđzių, kuriuos ženklino kardais, ir linksminosi be galo dainuodami ir gerdami; todėl pasišaukus namų savininką, paklausė jo, kas tie per žmonės ir ar galima tarp jų ramiai būti.

Visuomet prie svečių linksmas savininkas, užtikrinėjo, kad nėra ko bijotis.

— Yra tai — sakė — bajorija, laikanti pusę Zemovito, kuri iš visų pusių renkasi po jo veliava, kad jį su ginklu, kaip karalių, įvesti Krokavon. Daugiausia tarp jų yra mozurų. Ponas rotmistras Stognievas, ką atjojo paskui jūsų vežimą, kasdien joja apžiūrėti apsiostojusius čia žmones, kurie nors geria, rėkia ir kajojasi, bet jokis dar keleivis nedatyrė nuo jų jokio nesmagumo.

Šitas užtikrinimas šiek tiek nuramino Aleną; tikėjosi, kad, nesikišant į jų reikalus, išvengs su jais ergelio; taip pat daug pasitikėjo rotmistro žmoniškumo, kuris jai rodė daugiausia linksmumų nei užpildinjančių žmogum; nerimavo jį tik apie Davainą. Bet tas, jai meldžiant, prizadėjo atsargumą, įėjo drąsiai į vidų ir sėdo gale stalo, o kad klegėjimas šarpuotų žmonių pripildė gaspadą, jis sudėjęs ant stalo kalpoką ir ginklą, liepė totoriui paduoti maistą ir, nepaisant pavojaus, taip ramiai sau stiprinosi, lig būtų pačioje savo Lietuvoje.

— Broli kareivi! — tarė žengdamas prie jo rotmistras — palaimink tau Dieve. Tikiu, kad čia jums neankšta. Gal jau žinote, su kuomi mes laikomėsi, bet mes nežinome, kas yra jūsų širdyse. Pasakykite gi, kaip jums išrodo, kuris iš kunigaikščių su karalyste gaus Jadvigą?

— Tas, apie kurį aš nieko nežinau — ramiai, valgydamas skobą, atsakė lietuvius.

— Mospanie! tai ne ant šitų laikų atsakymas — atsiliepė rotmistras. — Su tuom ar kitu šandie kožnas turi žinoti, su kuom laikosi. Neveltu turbūt apsiginklavę nuo kojų ligi galvos traukiate į Krokavą. Klausykite, laikysiu jums per išdavią, jei nepasiliksite čionai su mumis prie Zemovito. Tuomtarpu gausit krepšį aukso ir mano bėrį. Na, gerai apsimislykit.

— Aš matau iš šito geradėjo veido — tarė kitas — kad ne mūsų Zemovitas vaikščioja jam po galvą. Manding dailus Apolčikas, ką nesena mums Šlionzką nušvilpė, arba saldus Vilhelmas, ką išanksto dvidešimt tukstančių raudonųjų Budzine paskaitė už lenkų vainiką.

— Po šimts velnių su tuom turgum! Kaip esmi bajoras, iš to nieko nebus; nes kad Ljudvikas prizadėjo jam Jadvigą ir paėmė už ją pinigų, tai tas niekis. Mūsų Jadvigą padarėme karalienę, mums priklauso išrinkimas jai vyro.

— Broli bajorai! tegul taip mano galva krinta — mesdamas tuščią stiklinę į aslą šaukė kits — jei daleisui, kad kas kitas, o ne Piastas viešpatautų ant mūsų.

— Piastas viešpataus! — pritarė dar kits. — Kožnas mūsų noriai nuo savo valako sudės dėl apmokejimo Vilhelmui tų tukstančių, tegul tik jis palieka mums liuosą Jadvigą. Aš geriausia žinau, kokio jai reikia vyro. Tegyvuoja Zemovitas! Tegyvuoja Zemovitas, lenkų karalius! — sušuko visi, keldami aukštų kepures.

Per tą visą laiką ramiai besidrindamas Davaina, neatkreipė mažiausios atidžios ant rotmistro priešnių ir jo draugų šukavimų. Kartais tik, kad kuris prašigruo pro jį, nei persergėdamas metė akim į gulintį ant skuomos kardą. Visi gerė midų už Zemovito sveikatą; apkalbama buvo apie augančias spēkas jo šalininkų ir gausias dovanas pinigais ir žeme, kurias jiems žadėjo.

— Dėl manęs — tarė vienas — geriausia būtų

užmokėstimi, kad palikęs karaliui ištrauktų ant Lietuvos atkersyti tiems stabmeldžiams, ką mūsų žemes ir valsčius pavertė į pelenus. Ei, ne taip man gaila sudeginto namo ir painios mantos, kaip mielos Onytės, kurią man išvežė. Vargšė mergina, Dievas žino, kas su ja šandie dedasi. Kad karalius ištrauktų ant Lietuvos, tat gal ją dar suieškočiau; neatradęs, deginčiau ir žudyčiau, kaip jie kad darė!

— Arba tai tu vienas verki savo sužiedotinės — atsiliepė kitas. — Dekok Dievui, kad ją, dar ne tavo pačią, paėmė. Kuris tarp mūsų nepanešė kokios nors blėdies? Pona! dumčiai žadėjo išpirkti; bet jie nesiskubina, kaip matyt; tuomtarpu mūsų pačios ir vaikeliai stena stabmeldžių pančiuose.

— Nenusiminkime broliai! Zemovitas už mus atkeršys — tarė trečias. — Ei, tegyvuoja Zemovitas, mūsų atkersintojas!

— Ir mielų draugų pagrižimas! — pridurė kits. Ši kalba tuojaus atmainė rotmistro linksnumą į užsimastimą. Niekam jis negrąsino, nei apsinakvoti savo blėdies, bet buvo matyt, kad priminimas lietuvių atvėrė jam skaudžią žaidą. Ilgai sėdėjo ant suolo tylėdamas, akys reikė gily nuliudimą; ant galo, lyg kad norėdamas nuvyti įkiras mintis, pašoko staiga ir prisirtinęs prie Davainos tarė:

— Broliu, tau nepatinka, kad dirščiojau į tavo ponios vežimą, o mums nepatinka, kad negeri ant Zemovito sveikatos. Prisiekiu, kad jo nemyli! Ką daryti, turi tat išgerti Jadvigos sveikatą. Taigi į jumis. Ei, broliai bajorai, karalienės sveikatą! Ir meilę jos dėl Zemovito! — pridurė kits.

Rotmistras, ištūstines taurę, pripylė ją vėl ir pasiulė Davainai, bet su nuolat valgydamas savo skobą, netikėtai ką jos nepriėmė, bet net nei akių nepakėlė ant rotmistro.

— Broliuk, imk gi, jei tau duodu — tarė jam Stognievas.

— Negeris už Jadvigos sveikatą — atsakė jam Davaina.

— Smarkuoli! gerk, arba muškis! — suriko įnirtęs rotmistras.

— Nepaprastas loki, gersi-negeris, tai mums visviena, bet atsikelk, kada mes geriamo!

Kitas, keldamas kalaviją, sušuko:

— Negirdi, kad mes geriamo už karalienės sveikatą? Atsistok man tuojaus, arba tavo makaulė tuoj bus po suliu!

— Šiuokštu! nešauk vilko iš girios — atsakė balsiai lietuvius. — Gali gerti savo sveikatą, kaip tau patinka, tik žinok, kad aš nevalgau stačias. O jei turi prie manęs reikalą, tai luktelk, kol pabaigsiu pietus.

— Tai koks svetimžemis — nekurie suniurnėjo. — Prisiekiu, kad tai yra kokis Opolenas, ką čia šnipinėja. Ir ta jo užsidengusi ponai, ar nėra Opoliaus kunigaikštis, kuris nori prasiskverbtį į Krokavą. Broliai, neišsistatykite ant juoko!

— Tai šnipas, ne kitaip! Dar jis čia žingeidžiai klausinėjo, ar negalima kame-nors apkalinti Jadvigos — pritarė kitas.

— Kas tai? Jis driso abejoti apie Jadvigos tobulybę? — atsisaukė rotmistras. — Palaukite, tuojaus jį pertikrįsiu, kuomi yra mūsų karalienė. Ei! kas esi? pasakyk savo gerbą ir taisykis, arba liepsiu tave pakarti be teismo! — suriko į lietuvių mesdamas jam po kojų geležinę pirštinę.

— Lenkai! esmi svetimžemis — atsiliepė pakildamas Davaina — nepažistu jūsų gerbų, mano šitas yra kardas, o vardas Davaina.

Kaip kibirkštis paraką, taip žodis Davaina staug uždegė lengų rustumą. Akys jų nušvito nuo žmū džiaugsmu ir priško urnu prie jo.

— A! tai tu tasai Davaina! tas žiaurus lietuvius, ką į pelenus pavertė mūsų sodybas, ką ištūstino mūsų namus? Ir dabar da drįsti vaikščioti po šiuos griuvenusius, kad pasigėrėti savo baurum darbu? Tuojaus atsiimsi užmokėsti! — šaukė pakėlę ginklus.

— Klausykite — tarė Davaina, statydamas jiems kaktą. — Nežinau, kas yra jūsų Piastas, Opolenas, ar Vilhelmas; bet žinau, kad yra nelaiminga lenkė, ką nusiskundžia ant jūsų Jadvigos ir kol jos sąaros tekės, nepasakysiu, kad Jadviga yra be ydos, o kas laiko tą už blogą, tegul ginklu daro savo piktumą.

— Su manim! su manim pirmiau, Stognievai, pavelyk, aš jį išmokinsiu! — šaukė kiekvienas karžygis.

— Palaukite, — tarė rotmistras. — Mūsų daugelis, jisi vienas. Ar-gi ištikro tu esi tas bausis lietuvius, kuris daugiausia pralėjo mūsų kraujo? Kuris išplėšė mums dukteris ir pačias?

— Esmi juomi — drąsiai atsakė Davaina.

— Padėk ginklą, eš mūsų belaisviu.

— Visai ne. Belaisviu Davaina niekad nebuvo; belaisvių nieks neima taikoje. Jei manęs negavai kare, nelauk apkalti taikoje; o jaigu nori, kad padėčiau ginklą, tat pirmą turi mane nuveikti.

— Gerai — tarė Stognievas. — Nors galėčiau su prievartą tave nuginkluoti, nors neužsipelnei, kad stočiau prieš tave, bet noriu savo loena ranka atsiimti pagiežą už visą piktą, kurį mums istaisei. Taisykis gi!

— Žodj! — tarė lietuvius. — Turiu su savim kiltą lenkų, kitados mano belaisvę, kurios gerovė man daugiau rupi, nei gyvastis. Vežu ją tėvui. Gali but, kad krisiu; duok man savo bajorišką žodį, kad ją su priderančia priežiūra nusiųsi tėvui.

— Tavo reikalavimas yra teisingas. Turi mano žodį, nieko blogo jai neatsitiks.

Tuokart lietuvius, žengęs pirmyn, liepė totoriui paimti pirštinę, užsimovė ant galvos kaupoką ir susirėmė ginklais su lenku. Stognievas su visu rustumu šoko

(Tolia is bus).

HUMORAS IR SATYRA.

(Tąsa).

kaipgi šandie sveikatėlė? Labų dienų ponui tarybininkui.

— Gera diena, gera diena — atsako drauge abudu, o jauna našlė šypsodamos paduoda jam ranką ir, pasisveikinus, parodo kresę.

— Dekoju ponui — sako, taisydamas sau sijosno rauklus — rodosi, kad jau pagerėjo, bet visgi dar stoka spēkų.

— Pamaželi, ponai geradėja, pamaželi, o ir sveikata išsidirbs, tik kantrybės, daugiausia kantrybės.

— Velnį ten sveikata išsidirbs — įsimaišo senelis, turėdamas pilną burną duonos — kaip tik du sykiu maudyklėje kasdienu maudysis ir kaip tik vaikščiojis nuo suoloelio prie suoloelio. Vanduo, tamsta, sveikatą iščiulpa...

— Tėve brangus, ale-gi aš negaliu...

— Ką tas reiskia, negaliu: kaip tik reikia, tai viskas ir negalima.

— Bekraujjstė — sako daktaras — formališkoji kraujo stoka.

— Žingaidu žinoti, malonus pone, kur jį tą kraują padėjo. Aš, tamsta, jos tėvas, nors esu senas, o kraujo pas mane pakaktinai, o juk jį mano dukte... Neužsirustink, tamsta, aš esu sau žmogelis senas, bet atviras, ir nieko, o nieko jūs pasakojimams netikiu. Stenėjau taip pat dešimt metų, kol jūsų klausiau... Rašinėjo, spaudinėjo, barškinejo, vaistais penėjo, Dievo galėsiardystė kaip mane kankino! Kad tuo tarpu, tamsta, kaimo paprasta bobelka sako man: imk ponas štai tų baltų garėčių šaukščiuką nors sykį nevalgius, paskui sykį einant gultų, daryk taip istisą savaitę... Paklausiau, tamsta, ir viską kaip ranka atėmė, pasveikau...

— Na, ba tėvas buvo sveikas ir yra sveikas...

— Ką, aš buvau sveikas?! — surinka įnirtęs senukas, padėdamas šaukštą ant stalo — aš buvau sveikas, jei mane net tris sykius parnešta iš biuro pusgyvj!

— Turėjo but liglaikinis galvos užgavimas — atsiliepia galingai daktaras.

— Taip, taip, liglaikinis, pas jumis viskas liglaikinis; o dėlko, mielas tamsta, kankinote mane dešimt metų?

— Juk ne tasai daktaras...

— Jis, ar ne jis, ale tokie patys kaip jis... kiekvienas daiktas vienas ir tas pat...

— O valgumas kaip? — egzaminuoja daktaras, nuduodamas negirdis senio išvedžiojimų.

— Truputi geriau, tiktai dar visuomet tasai galvos perėjimas ir ausyse užimas...

— Humorai, daugiau nieko, tiktai humorai kenkia — tai mūsų gentiškoji liga! Ir man taip pat ligi šiai dienai tas pat kenkia — pasakoja senelis-girdėjai, kad ir Stasiui humorai neduoda ramybės, o tas pat buvo ir su mirusia mano žmona. Tegul tik skilvis bus tvarkoje...

— Gal ponai perdaug geria minerališkojo vandens? — paklausė daktaras.

— Ne, štai tik po tokio kružikėlio — atsako Matilda, rodydama ant stalo stovintį kružikėlį.

— Tai perdaug, maloninga poni, tai perdaug — atsiliepia daktaras. — O kaip pulsas?...

— Juk pats daktaras liepei po tiek man gerti — sako našlė, paduodama daktarui ranką.

— O, gangreit aš taip liepiu — atsako išdžiai, skatydamas pulso plakimą — tai neperdaug, o neperdaug... Na, pulsas daug lengviau. O liežuvelis! Gražiausias — baigia, žiurėdamas arčiau į iškištą liežuvį.

— Tiktai bemiegė mane kankina.

— Ba nevaikštineji — įsimaišo tarybininkas.

— Kaip tai galima gyventi be vaikščiojimo. Eikk, taip kaip aš, du sykiu ten ir atgal į Ratnyčią, o matysi, miegosi kaip akmuo...

— Gal lovutė blogai pataisyta, gal minčių perdaug? — klausia daktaras, žiurėdamas į akis pacientei.

— Ir tas ne — atsako Matilda — tuo geriau, viskas kogeriausia, stengiuosi nemastyti.

— Taip, taip, tiktai pirmiau prisiplepa su tuo profesorium nuo viršaus, ir taip kas vakaras — priduria tarybininkas.

— O matai, tamsta? — sako iškalbėdamas daktaras.

— Tėvas tik juokuoja...

— Kaip tave myliu nejuokuoju. Aš jau senai guli lovoj, o juodu čia ant suoloelio mru, mru, mru, mru, mru... Pasakyk man, ką judu ten taip daug turita kalbėti istiaus vakaras; Dievo malonė, ir liežuvio judum neskauda ir lupų nesuperšti.

— Ponas tarybininkas tur tikrą teisybę — atsiliepia daktaras, pasikeldamas nuo kresės ir imdamas rankon skrybelę. — Aplink 9 valandą tamsta jau privalai būti lovutėje... taip, taip, pas mus, Druskininkuose, kitaip negalima. O tuo tuotarpu, nuo rytdienos jau galima gerti po tris vandens kružikėlius, rytmetj, taip kaip visados, maudyklėlė, tyrame vandenj, po piet dumbliname... Vaikščiojimais nesikankinti... Na, bučiuoju ran-

(Tolia is bus).

Mindaugis

Didysis Lietuvos Kunigaikštis ir Karalius.

Trumpas aprašymas jo gyvenimo ir darbų.

(Iš "U-ko").

(Tąsa).

apsvarstęs. Jaigu būtų kita pusė minėtų valsčių pasilikus prie viešpatystės, būtų radę priežastį reikalauti sau ir jos, o kaip vyskupo savastis tas turtas galėjo jų nevesti į pagundinimą. Prietam ir pačiam vyskupui smagiaus buvo turėti turtą ir gyvenimą arti zokono, kurs jį veikiaus galėjo apsergėti nuo stabmeldžių keršto nėg karalius, tankiai užimtas reikalais toli nuo vyskupo. Kadangi dovnoti zokonui valsčiai pasilik, kaip sakėme, prie Lietuvos vyskupystės, Kristijonas pavedė jam ir savo paprastąjį dešimtinį, prigulintį jam kaipo vyskupui tų valsčių, pasitikėdamas, kad zokoninkai rožiaus šelps jį prieš priešginius ir rimčiaus platjė krikščionystę.

Popiežius Innocentas IV, apturėjęs nuo Lietuvos karaliaus žinią apie Alberto pasielgimą, ilgai nedavė nusprendimo. Jam rasi nesmagu buvo niekinti darbas jo guodojamo arcivyskupo ir daryti jam gėdą. Tiktai už metų, 3 Rugsėjo 1254 m., sutiko popiežius ant karšto Mindaugio maldavimo, paniekino Kristijono duotą prisiegą vardan arcivyskupo ir paliepė Naumburgo vyskupui prisiegdinti Lietuvos vyskupą vardan popiežiaus ir Rymo bažnyčios pagal žodžius nurodytus arcivyskupui. Vienkart išsiuntė Innocentas IV raštus pas Mindaugį ir Kristijoną, danešdamas jiems apie savo utarimą ir netrukus dar raštą pas Dorpato vyskupą, įsakydamas 1253 m. arcivyskupui Albertui atlikti tą darbą. Bet Enrikas, regisi, išgirdęs apie naują įsakymą, pasiskubino išpildyti paliepiną ir susižinojęs su Gnėzno arcivyskupu pašventė per jį zokoninką Vitą pristitėjęs, kad popiežius jį pripažįs ir Lietuvos karalius priims už vyskupą. Vienok apsiriko, kadangi Albertas pašventė, pagal Mindaugio norą, Kristijoną. Tokiu budu net du vyskupu pasiliko paskirti vienai dijecezijai. Vitas iki mirties nešiojo vardą Lietuvos vyskupo.

VIII.

SANDORA SU DANIELIUM IR KARUNAGIJA RUKELIO.

Užsiimdamas bažnyčios reikalais Mindaugis neišleido vienkart ir kardo iš rankos. Reikėjo susigrąžinti miestai ir valsčiai, kurių prastojo juodrusių krašte per ilgą ir sunkų karą. Kunigaikštis Volynijos ir Galicijos Danielius išėjo 1253 m., kaip minėjome, pašalpon išengrams, kariaujantiems su čekais. Mindaugis pasi-naudojo iš Danieliaus atsitolinimo ir, rėgis, netrukus po karunacijai apsiatė kariumene Gardyną, Vilkaviškį. Slanimą ir kitus miestus, kluvusius į Danieliaus rankas, išvyjo iš jų priešininko kareivius ir sugrąžino Lietuvai valdžią visame juodrusių krašte. Bet Danielius, pagrižęs iš Vengrijos, mėgino vėl atimti tuos miestus. Karas prasidėjo vėl 1254 m., tiktai Danieliui nesisekė. Mindaugis gynėsi stipriai ir kovojo laimingai, taip juog priešininkas neįveikė nė vieno tvirtesnio miesto.

Karas kaip Mindaugui, taip ir Danieliui buvo negeistinas šiame laike. Karalius turėjo daug rūpesčių su viduriniais viešpatystės dalykais, kaip su minėtu įtaisyumu vyskupystės, platimu krikščionystės, o Danieliui reikėjo darbuotis su totoriais. Pabaigoje 1254 m., ginklas buvo padėtas į šalį ir prasidėjo derybos delei santaikos. Mindaugis siuntė savo vyresnįjį sunų Vaišilą, kuriam valdymas juodrusių krašto buvo pavestas, pas Danielių, davęs jam tiesą apspręsti ir padaryti sandarą. Vaišila laimingai atliko dermes ir sulygo su Danielium. Naujapilis, Vilkaviškis ir Slanimas pasiliko prie Lietuvos, bet užganėdinimui ir Danieliaus reikalavimo Vaišila išsižadėjo valdymo juodrusių krašto ir vardan Mindaugio pavedė valdyti tą šalį vyresniamjam Danieliaus sunui Romanui, kurs turėjo pripažinti ant savęs vyriausybę Lietuvos karaliaus. Giminytės ryšis turėjo sutvirtinti sandarą: Mindaugis išleido savo dukterį už jaunesniojo Danieliaus sunaus Švarnos. Tokiu budu pasibaigė karas tarp Mindaugio ir Danieliaus, kuris traukė dėl juodrusių per istius šesis metus, tik ant nelaimės neilgam laikui. Reikia manyti, jog sandaroje buvo priminti ir Danieliams švogeriai Tautvila su Edvidu, kurie

(T. B.)

augis

Augis Kunigaikštis ir alitūs. ... (sa) ...

ty kita pušė ... (sa) ...

KARINA

veikalas Min-kardo is ran-niestai ir val-đų krašte per aikštis Voly-isejo 1253 m. ...

p ir Danie-ke. Kara-1 viduriniai u minėtu žai-krėkščiūny-uois su toto-ginklas buvo lerybos dēlei ...

PASARGA: "Už korespondencijas ir apgarsinimus "Kataliko" Redakcija neatsako. Administracija Liet. Teat. Dr-stės po priegloba Szv. Martino. V. Urbanavicius Prez. 1623 S. Canal St. Vincentas Armonas Vice-prez. 945-33rd St. Martinas Z. Kadzievskis Sekr. Prot. 324 So. Morgan St. Mr. Antanas Kasperavice Sekr. Fin. 884-33rd St. S. P. Tananevicius Kasierius 324 So. Morgan St. REZISZIERIUS TEATRU Martinas Z. Kadzievskis 324 So. Morgan St.

Administracija. D. L. K. Vytauto. POLITISZKO KLIUBO. Wilkes-Barre, Pa. John S. Lopatto. Attorney-at-Law, Prezidentas. 47-48-49 Bennett Building. Petras Acoevicius Vice-Prez. 58 Sheridan St. Sylvestras Pileckis Sekr. Prot. 462 E. South St. Jonas Liankus Sek. Fin. 110 Stanton St. Jurgis Rekus Kasierius. 138 So. Meade St. Petras Mazelka Globejas Kasos 662 Northampton St. Kazim. Berzincas Globejas Kasos. 425 S. Sheridan St. Juozas Grimalta Marzalka 31 Tonnary St.

Yrlyansybė Susivienijimo Lietuvių Naujų Savininkų. Aleksandra Byanekas, Pirmininkas, 3327 Auburn Ave. J. K. Chmelanukas, Rasztylnikas, 3231 Auburn Ave. Klubas Lietuvos K. Mindaugio. J. V. Zacharevicius, prez. 917 36rd st. Martinas Kadzievskis sek. 3244 So. Morgan st. J. M. Tananevicius, kasierius, 3244 So. Morgan st. Kun. M. Kraucunzas, kapelonas, 32nd Pl. and Auburn ave.

Draugisezių reikalai.

Pask. ir Bud. Draugystė KEISTUTO No. 1. Szi Draugyste skolina pl-nigus del nuoprkimo arba atstymo namų ant lengvų islygių. Serijos prasideda parsiadvinet kotną orvortmetį. Sasirinkimai atsiuba na kotną ketvergą 8 val vakare L. Azu-ko saleje 3301 Auburn Ave. kerte 33 gat. Norėdami daugiau detalizoti atsisaukti pas K. F. Pocių 944-33rd St.

Leb-Gv. D. L. K. Vytauto 1-ma divi-ja raitelių nuo Bridgeporto, Chicago, Ill. turės savo didelį apraizkeclojimo 15-ka metų sukaktuvių, kaip Gvardijs 1909 m. apraizkeclojimas prasides isz para-pijos saleš svz. Jurgio K., 32-ro Place ir Au-burna ave. 2 ra val. po pietų ir marszuos ulyozioni iki Freiheit Turner salej 3417 21 So. Halsted St. Bus prakalbos dai-ros, deklamacijos ir t. t. kaip pasibaigs prakalbos atsiuba didelis balius ant ku-rio galeste linksmi laikai praleisti prie tikros lietuviskos muzikos po vadovy-tes Kaz. Globio. Užprasozome visus lietu-vious ir lietuviskus, seusus ir mažus atsilankyti ant mūsų apraizkeclojimo ir baliaus, o mes storoimės visus užgan-dinti. Su godone, KOMITELAS.

85 kuopa SLRKA. turės savo mėnesinį susirinkimą, Nedēlioje 12 d. Rugešio 1909 m. 2 val. po pietų Szv. Kryžiaus parapijos svetainėje ant 45 ir Wood gatvės. Kiekvienas narys privalo pribu-ti, nes turime daug svarbių reikalų del apsarvavimo. Aug. Saldnikas, Raszt. 4715 S. Wood St.

Teatras! Teatras! Po vardu "Iszgriovimas Kauno Pilies" parengtas Simano Dankanto Klubo bus lalkomas 24 d. Spalio m. '09 ant South Side Turner Hall 3143 State gatvė. Pra-džia 7 val. vakare. Pelnas nuo teatro bus apverstas naudai Apveizdos Dievo parapijos. Szirdingai užpraszo visus atsilankyti. KOMITETAS.

Koncertas! Chicago, Ill. Koncertas Miko Petrausko, pagraisjusio lietuvių dainininko, kompozitoriaus ir mokytojo, atsiuba 3 D. SPALIO (OCT.), 1909, NEDELIOS VAKARE, Music Hall, 203 Michigan ave. (Fine Arts Bldg.). Koncerte daly-vaus, apart Miko Petrausko: p. A. Po-cius, žinomas lietuvių muzikas-pianis-tas, Chicago lietuvių - vargonininkai ir "Birute" choras, kuris susideda isz suvirsz 120 asmenų, iszumokytas pacio komp. M. Petrausko. Choras dainuos naujas, labai puikias dainas. Abelnai szitas koncertas pervirszys savo dailu-mu visus kitus lietuvių vakarus ir su szituo koncertu lietuvių tikrai puikiai pasirodys prieš svetimaucius kaip ir prieš pacius lietuvius. Todē, kiekvie-no lietuviu pareiga atsilankyti koncer-tan ir pasiklausyti puikių dainų mūsų garsaus dainiaus bei jo iszumokyto di-dziausio lietuvių choro. Kiekvienas isz atsilankiusių bus pilnai užganēdintas va-karu. Tikietų kainos: \$1.00, 75c. ir 50c. Tik-ietai gaunami: "Kataliko" red.; "Lietu-vois" red.; pas J. I. Bagdzina, 1107 S. Oakley ave. ir choristus. Taipgi galima gauti pacztu rasant antresu J. Ilgandas, 8327 Lowe ave. Chicago.

Atsisaukimas. Valdyba Lietuviszkų Susienytų Draugyzių Chicagoje, atsisaukia i visus lietuvius ir lietuvaite, kad prisidetu kiek galeidami del nuveikimo uzmano-ty svarbaus darbo, taigi pastatymui Lietu-viszkos Svetaines Chicagoje. Padidini-mui fondo statymui minētos Svetaines, parengē didelį baliu ant subatos vakaro, 18 diena Rugešio (September) 1909, Ba-lius prasides 7-ia val. vakare, Freiheit Turner Saleje 3417-19 S. Halsted St. Ant kurio užprasozome kosaitingiausia atsilankyti. Intenga 25c. poral. Su godone, - surengėjai baliaus B. B.-s. M. Z.-s. J. K. Ca. 8231 Auburn Ave.

Didelė Naujiena! Dekalb'os lietuviui bukite smagus, kad mes užlaikome geriausius gerimus kal-po tai visokius "Soft drinks", namini aluti, geriausius inportuotus cigarus kaip rukai tai net vyrei dumas kvepia. Su godone, Szukis ir Ruzinskas, 37 616 E. Main Str. Dekalb, Ill.

Pajieszkojimai. REIKALINGAS lietuviskai arba lenkiskai kalbantys Plumberis, turi priguluti prie Chicagos Unijos ir turi buti pirmos klasos mechanikas, geram vyrui darbas ant visados. Atsisaukite pas: John Kleker, 4645 So. Marshall ave. Chicago, Ill. 40 Telephone Yards 2308 Nesenas, sveikas lietuvis, paciuotas ir geras butų su motina, sesere, arba pa-augusia duktere arba vaiku, suprantan-tis ukiszkus darbus, tuojaus reikalingas kalpo dirbantis gaspadorius ant farmos. Amžina vieta del gerų žmonių. Greitai atsisaukti ant adreso: Rev. Dr. M. Jodyzus, 37 Route 25, Plymouth, Wis.

Paieszkau senos moters arba mergi-nos del dabojoimo stubos prie mažos fa-milijos. Turi buti naszi, arba nesenas isz krajaus. Vieta ant visados. Isz kitu miestų galima atsisaukti per laiszką, o Chicagoje galima atsilankyti ypatingai. Teiksis atsisaukti. J. P. Brunza, 5-21 Place Tarp Union ir Halsted gatv.

Paieszkan savo dėdziu Vinco, Juoza-po ir Petro Benediktaviciu, Kauno red. Raseiniu pavieto ir valsčiaus Baseiniu. Turiu svarbu reikala praneszti. Meldziu atsisaukti ant szito adreso: 39 Izidorius Benediktavice, 1728 Nayang ave. Scranton, Pa.

ANT PARDAVIMO. Farmos! Farmos! Pulkioje aplinkineje Rock Island Oricso geleitinkelio valstijoje Texas, Oklahoma, New Mexico, Kansas, Ar-kansas ir Misouri yra tukstantai ak-ry delingos drēgnos dirvos. Tiejie ak-rai dirvos laukia Jusų apgyventi juosius. Mes maloniai energiskai suteiksim pagelba, praktiskams kokios tautes nebūtų žmogri rasti atskanzia vieta. Tų farmų placiztas apraszysiu tuose staituose cilama gauti savo prigimtoje lietuviskoje kalboje. Užklausanai, pri-dēkite markę del ataskymo. Adresuo: C. B. SCHMIDT, Commissioner of Im-migration, Room 1100 La Salle Station Chicago, Ill. arba Room 1109 Ericso Building, St. Louis. JOHN SEBAS-TIAN, Pass. Traffic Manager.

Laimė Laukia Žmogaus! Parsiduoda labai pigei pirmos klasos Salunnas ant kampo parkų vietas naujai laisytai biznis gerai elna. Taipgi randa-si daili ir didelė svetainė kurioi laikosi mitingai "Chicago Lithuanian Benefit Club" ir kitoki, baliai, vestuves ir t. t. Parsiduoda labai pigei ir i trumpa lai-ka, isz prietasies nesutikimo savo na-miszkii i trumpa laika turi buti par-duotas, savininkas iszvaliuoja i Lietuva, malonest atsisaukti ant adreso. C. A. Palluis, prop. S. W. cor. Jefferson St. and 14th Place. Chicago. Phone, Canal 1771. 37

Lietuviškas Salunnas P JAUKSZCZIO. Oi vyrei alus, o stiklai mil-i-sizski, geriau-sius vyнас dek-tinē ruginē o ci-garai tai net isz pacios turkijos kaip rukai tai net dumai kve-pta. 2824 SO. LEAVITT ST. kerte 23rd Pl. Phone Canal 1924

Lietuviška Pirtis ALEX KUPSHAS. Užlaikan geriausią lietuviszką, rusiszką ir turkiszką pirtį ant Bridgeporto. Ma-no pirtis buna sereodinis del moterų o ketvergais ir subtomis del vyrų. Taip-gi užlaikan puiki salunną su visokiais skaniais gerimais. Kuris pas mane atsil-ankys bus szirdingai priimtas. 3318 SO. MORGAN ST.

"Kataliko" agentai. Kurie turi tiesą rnkiti apgar-sinimus, prenumeratą nuo skai-tytojų, primumėti orderius ant visokių drukoriszkų darbų ir taip toliaus yra szie:

Karolis Kazokas. Yra mūsų agentu Chicagoje ir apielinkėje, jis turi tiesą rinkti prenumeratą už "Kata-liką", užrašyti naujus prenu-meratorius, primumėti apgar-sinimus, drukoriszkus darbus ir tt. Jam atsilankius galite atlikti reikalą kaip pacioje re-dakcijoje. Kaz. Makarevičius, 255 Wallace St. New Haven, Conn. J. Petrikis 1514 Ross Ave. Scranton, Pa.

P. Mikalauckas. Keliaujantis agentas valstioje Massachusetts ir New Ham-shires 320 Broadway So. Boston Mass. Jonas Kučinskas, 288 Slocum St. Kingston, Pa. Ant. Zukauckas 871-31st Pl. Chicago, Ill.

Jos. Dzika-Box 453 Forest City, Pa. Keliaujantis agentas Konst. Steponis Mikolas Voicenaivič, 2 River St., West Lynn, Mass. Silver Creek, Pa. ir apielinkėj mūsų agentas yra p. M. MATULEVICIUS. St. Potelunus 345 E. River St. Plymouth, Pa.

Sabast. Valentinas, 370 Humbold St. Brooklyn, N. Y. Jos Zemantauskas 39 W. Porter St. Waterbury, Conn. Fr Venckus, 304 N. Chicago St Kenosha, Wis. John Naujokaitis, 52 Planet St. Commercial Road E. London, England

Jonas Vieraitis, 117 Ward St. Worcester, Mass. J. G. Miliuckas Union Savings Bank Pittsburg, Pa. Nauja Doktoriska knyga Doktoras Kiseuliu. Su paveiklais, naudingais patarimais ir daugybe receptų nuo visokių ligų, gražiai apdaryta su auksinim raidem ant apdaro, knyga parsiduoda po 1 dol. Tą knygą gali gauti dovani užsiszys-damas "Kataliką" ant metų mokēdamas prenumeratę 2 dol. mūsų agentui. M. PALTANAVICZ 15 Millbury St. Worcester, Mass.

JURGIS PALIJANSKAS. Vienautis Lietuviskas kal-vis, kausto arklus geriause už visus kitus kalvius Chicago, kas nori idant arklus gerai butų pakausytas tegul nusi-duoda prie Jurgio Palijansko, 3421 S. Center Ave. kamps 34-th St. TELEPHONE YARDS 1327.

Lietuviškas Salunnas P JAUKSZCZIO. Oi vyrei alus, o stiklai mil-i-sizski, geriau-sius vyнас dek-tinē ruginē o ci-garai tai net isz pacios turkijos kaip rukai tai net dumai kve-pta. 2824 SO. LEAVITT ST. kerte 23rd Pl. Phone Canal 1924

Lietuviška Pirtis ALEX KUPSHAS. Užlaikan geriausią lietuviszką, rusiszką ir turkiszką pirtį ant Bridgeporto. Ma-no pirtis buna sereodinis del moterų o ketvergais ir subtomis del vyrų. Taip-gi užlaikan puiki salunną su visokiais skaniais gerimais. Kuris pas mane atsil-ankys bus szirdingai priimtas. 3318 SO. MORGAN ST.

JONAS MAZEIKO. Pirmiausias agentas ir notarjusas del visokių reikalų ir rodos davejas visose provose. Mes iszprovojem ko-geriania arba greitai suteikiam Kas norėtumti pirkti nauja arba farma, tai mes paskolinam pinigų pigiause JONAS MAZEIKO 130 Canalport Av., Tel. Canal 683

Naujasis Lietuviskai-Angliškos Kalbos RANKVEDIS. Norints yra daugelis išleistų Lietuviskai-Angliškos kalbos Rankvedžių, bet nuolat girdint lietu-vious skundžiantis, kad jiems yra anie neparankūs, nesuprantami, mes išleidome naują Rankvedį, ku-ris bus prieinamu ir suprantamu kiekvienam, nors ir labai mažai mokytam lietuviui. Su šito Rankve-džio pagalba kiekvienas, nors ir nē žodžio nemo-kantis angliškai, be pagalbos mokiniojus trumpa-me laike išmoks skaityti, rašyti ir grynai kalbėti angliškai. Jame mat surinkta reikalingiausi žodžiai, pasikalbėjimai, trumpos pasakaitės, vardai visokių daiktų ir t. t. Pirmiausia jame telpa lietuviški žo-džiai, paskui angliški, o trečioje eilėje kaip reikia teisingai išarti angliškus žodžius. Ant galo dar telpa labai naudingas lietuviams pamokinimas: Kaip tapti Jungtinių Amerikos Valstybių piliečiu. Nusipirkę tą knygą ir atidėję nors trumpą va-landėlę liuosio laiko įgysite sau neapmokamą tur-tą, nes išmoksate taip mums reikalingą šioje šalyje an-glišką kalbą. Jos kaina: Prastuose aparuose.....\$1.00 Druotuose audeklo aparuose.....\$1.25 Pinigus siųsti reikia ant šio adreso: JONAS M. TANANEVICZE, 3244 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 3547 C. J. KILL kontraktierius Pervezimo ir pakēlimo namų. Visus užkalbinimus atlieka kuoveikiausiai. 943-33rd Pl. Chicago, Ill.

"KATALIKO" SPAUSTUVE SPAUDINA. VISOKIAS KNYGAS, DRAU-GYSTEMS KONSTITUCI-JAS, KVITARJUŠIUS, TI-KIETUS ANT BALIU IR ANT PERSTATYMU, VIZI-TINES KORČIUKES, ANT-GALVIUS ANT LAISKŲ IR KONVERTU, UŽPRAŠYMS ANT VESELIJŲ, VISOKIAS PLEKATAS IR T. T. Darbų atliekam greitai, pigiai ir puikiai. Kam pri-reiks ką nors išdrukuoti, tai atiekit pas mus : : : .

"K" ATALIKO" spaustuvė yra di-dziausia iš lietuviškų spaustuvių Amerikoje. Turi savo locnas visokias drukavojamas mašinas elektrika varomas ir atsakanti skaitliū gerų darbininkų. JONAS M. TANANEVICZE SAVININKAS 3244 So. Morgan St. Chicago, Ill.

BIBLIJA. Arba Svventas Rasztas Naujo Instatymo Lietuviskon kalbon Iszgulde Vysaku-pas Kunigaikstis Juozapas Arnapas Gledraitis, antru kartu atspauszta kaszu kun. S. Pautieniaus su komentoriu pa-parengtu kun. A. Stanikyno, telpa ciaz iszguldinėjimas svz. evangelijū visų ke-turių evangelistų. Apasztalių Darbai ir Apasztalių Rasztai pual. 494 lietuvisko mis raidėmis. Druotuose audeklinuose aparuose su auksiniu ant nugaros parasu ir auks-i-niu ant szono paveikseliu, geras izro-danti, geras spauda kaina su prisutu-i-mu.....\$2.00 Pinigus siųskite ant adreso: JOHN M. TANANEVICZE, 3244 S. Morgan St, Chicago, Ill.

Paduodu dėl žiniūs vi-siems lietuviams! Kad asz Juozapas Barevicius jau antri metai kaip asz uždėjau tikrą lietuvisz-ką skloda visokių gėrymų arba (Whole-sale Liquor Dealer). Užlaikan visokius gėrymus nuo pirmutinio iki paskutinio ir parduodu pigiau negu kitai. Teipogi turiu Salunną ir Svetainę del Mitingų, Veselijų ir Balijų. Meldziu visų broliū lietuviū, kad reikalandami kokiū nors gėrymų, kožname reikale kreiptis ka-pi mane, ale ne pas tydus, nes gausite ge-resnius gėrymus už pigesnę kainą ir katrre ateisite kaip perstikrinete, bu-site visi užganēdinti. Ant pareikalavi-mo siuncziu visokius gėrymus i visus dalis Amerikos. JUOZAPAS BAREVICZE 1701 - 1703 So. Canal St. kam. 17 St. CHICAGO, ILL.

Mokinkimės patijs. Gramatika angliškos kalbos mokin-tis be mokiniojo (apdaryta) \$1.00 Valkų Draugas arba kaip mokinis skaityti ir rašyti be mokiniojo 15c. Naujas Budas mokinis rašyti be mo-kintojo 10c. Aritmetika mokinis rokundų be mo-kintojo (apdaryta) 85c. Pinigus siųskite per Money Order šiuo adreso: P. Mikolainis, Box 62. New York City.

KUR VAŽIUOJ JONAI. PAN J. BALTRIMA. Užlaiko szaltų alų, geriausę degtinę ir kvepenzius Havanao Cigarus. JOS. BALTRIMAS 3337 Auburn Ave. Kerte 33rd Pl.

J. P. WILKOWSKI F. WILKOWSKI 1838 N. Monticello Av. 125 W. Berlin Phone 291 Irving Park WILKOWSKI BROS. Murininkai. Visokias informacijas ant kiekvieno darbo suteikia dykal. Ofisas 1838 N. Monticello Ave. CHICAGO

GERIAUSIAS HOTELIS ANT BRIDGEPORTO. Jaigu esi nulindęs tai atieit pas RUIGI IR LIEKI RUIGIS IR LIEKIS. 3301 So. Morgan St. Chicago.

100 Tukstanczių. Gražiausių Popierų su gražiausioms pavincziavonėms su kvietkomis ir kon-vertams pardavinesime labai pigiai: Popleros drukotos su kvietkomis. 1000 poplerų su kopertais parduosime už \$8.00

2000 " " " 15.00 3000 " " " 20.00 4000 " " " 25.00 5000 " " " 30.00 Popleros drukotos be kvietkiu. 1000 poplerų su kop. parduosime už \$6.00 2000 " " " 11.00 3000 " " " 15.00 4000 " " " 18.00 5000 " " " 20.00 Pasinandokite isz tokios progos, nes tos popleros yra labai puikiai iszdrukuotos ant geros popleros, žodžiu sa-kant geriausios popleros už visas kitas popleras. Pinigus siųskite ant adreso J. M. TANANEVICZE 3244 So. Morgan St. Chicago, Ill.

Stereoskopai arba Teleskopai. Stereoskopas arba Teleskopas yra tai prietas arba žiuronas su padidinan-čiais stiklais, per kuriuos kad žiurai ant abrozeliu, abrozeliu pavirsta i naturaliską paveikla, kuriame matai ciaz grupas žmonių, triubų, visą miestą, plačius lau-kus, miškus, daržius ir taip toliau, taip kaip kad pats toje vietoje butumei ir viska savo akimis matytumei. Telēsko-pas pavercia i naturaliską tsybę, padidi-na jį, atskirto žmogū nuo žmogaus ir išrodo jau ne paveikslu, bet tikru atzi-tikimu. Mes turime dabar ant pardavimo gra-žiausius stereoskopiskų paveikslus kaip matome žemiau suraiztus.

SERIIJA I. Susideda isz 12 Stereoskopiskų paveik-sleliū pundeļje. Prekē 50c. už pundeļ. Štai ką juose gali pamatyti: 1 Stebetini groviai Yellowstone Pa-rko. 2 Kvietkėnē paroda, mieste Saratogas, N. Y. 3 Bowers gatvė New Yorka.

4 Didysis vandens puolimas, Yellow-Stone Parke. 5 Tipiška tabako farma, Kuboje. 6 Sudo butas mieste Honolulu, ant sa-los Hawaii. 7 Žuvų rinkai, mieste Manilas, ant Fil-i-pinų salų. 8 San Jose gatvė, mieste Saa Juan, Porto Rico. 9 Puikiausias piliis mieste Rheinsteine, Prusosose. 10 Puikiausias Žurandelis Salone de Je-netes, mieste Vienoje. 11 Švento Mykolo palocius, Peterburge, Rosijoje. 12 Švento Petro bažnyčia ir placiūs Ry-me.

SERIIJA II. Susideda isz 25 Stereoskopiskų paveik-sleliū bakseliūje. Prekē 75c. už bakseliū. Štai ką juose gali pamatyti: 1 Gražiausias vandens puolimas, Hava-na Glen, N. Y. 2 Orandžiū sodas, Floridoje. 3 Didžiausias pačto budinkas, New Yorka. 4 Stebetinas vandens puolimas, Niaga-ra Falls, New York. 5 Puikiausia svetainė United States Hotelyje, mieste Saratogas, N. Y. 6 Kupčiska gatvė, Obispo, mieste Ha-vanos, Kuboje. 7 Ukinko namai, Kuboje. 8 Iplikudymas galvijū mieste Manilas, ant Filipinų salų. 9 Geležinkelis ant salos Hawaii. 10 Gatvė miesto Manilas, ant salos Fi-lipinų. 11 Kapelija "Sousa" ant Paryžiaus pa-rodos, Francuzijoje. 12 Palmų daržas mieste Frankfort, Pru-sosose. 13 Merginos parduoda kvietkas mieste Kopenhagen, Danijoje. 14 Puikiausias kvietkiū darželis, mieste Monte Carlo.

15 Rustoenval vandens puolimas, Nor-vegijoje. 16 Opera avenue gatvė, Paryžiaje, Fran-cuzijoje. 17 Moterų duets su kardais. 18 Moterys prie arbatos. 19 Motina kudiķi prausia. 20 Kaip labai dideli tui maizukai. 21 Vakaro diskusijos. Ir keturi kitoki paveikaldiai.

SERIIJA III. Susideda isz 25 Stereoskopiskų paveik-sleliū isz Kristaus gyvenimo. Prekē \$1.00 už bakseliū su 22 paveik-sleliū. Štai ką juose gali pamatyti: 1 Kristaus užgimimas Betlejaus Stai-nelėje. 2 Trys Karaliai atlanko gimusį Kristų ir dovanas jam kloja. 3 Kristus, dar kudiķi budamas, moki-kina daktarus Jeruzoliaus bažnyčio-je. 4 Kristus ant svodbos, Kainoj Galile-jaus. Pernoimo vandenį i vyną. 5 Kristus ant kalno kalba priešais mi-nę žmonių. 6 Judošius savo pabučiavimū išduoda Kristų žydams. 7 Simonas pagelbsti Kristui kryžių nešti. 8 Šventa Veronika apšluosto veidą Kristui. 9 Jezus ramina moteris, kad jos neverk-tų. 10 Jezus prie kalno Golgotos, nukryžia-vojimo vietas. 11 Žalnieriai ir Šv. Petras prie kalno Golgotos. 12 Kristus pavada savo motiną Jonul. 13 Skaito Kristui myrio dekretą ant kal-no Golgotos. 14 Žydus ruošiasi kalti Kristų prie kry-žiaus. 15 Kristus nukryžiauojamas. 16 Kristus kuryžiaovimas. 17 Kristus kelias isz grabo.

Mokykloms.

Pranešame garbingiems mokinėjams ir mokinėjoms lietuviškų mokyklų, jog atspaudinome

LIETUVIŠKA GRAMATIKA

parankiausia mokinimui vaikų, nes joje yra parbrėžta mokinėjų klausimai ir vaikų atsakymai. Kaina drutuose apdaruose.....50c

APART TO

turime savo spaudos dar sekančias reikalingas mokykloms knygas:

- Lementorius Lietuviškoms Mokykloms Šiaurinėje Amerikoje. Kaina.....25c
 - Chrestomatija. Dalis I.....50c
 - Chrestomatija. Dalis II.....50c
 - Chrestomatija. Dalis III.....65c
 - Istorija Šventa Seno ir Naujo Įstatymo.....50c
- Rašant ar siunčiant pinigus uždekit tokį antrašą:

JONAS M. TANANEVICZE,

3244 So. Morgan St., Chicago, Ill.

CHOPIN Klauskit Chopin 10c. cigaru, nes padirbti iš geriausio tabako.
JOS. BARTKOWIAK Izdirbejas
4984 So. Paulina St. Chicago
Phone Yards 4154.

George J. McFadden
ATTORNEY AT LAW,
1400 Title and Trust Bldg.
100 Washington St.
Chicago, Ill.
Telephone Central 5076.

K. STULGA
Užlaiko visokį tavorą kaip Batus czevyrius ir kitokius visiskus puikius drabužius. Meldžiu nepamirskit mano krautuves, o busite mellingai priimti.
4518 So. Wood St., Chicago, Ill.

LIETUVIAI ISZDIRBEJAI
Geriausiu Havanos ir Domestic Cigaru

WHITE ROSE CLUB
SABOTSKIS ir LETURAS
4614 So. Wood St. Chicago, Ill.

DR. M. F. BOZINCH
Lietuviškas Doktoras iš seno Krajaus.
Ofisas 519 Milwaukee Avenue
Phone Monroe 301
nuo 10 iki 12 ryte ir nuo 6 iki 9 vakare.
Gyvenimas 1629 N. Spaulding Ave.
Tel. 4823 Irving Park
pries 9 vakare ir nuo 12 iki 2 po piet.

Seno krajaus gydytojas
DR. P. G. WIEGNER
Atidare ofisa ant aptiekos J. Leszczynskio.
3315 So. Morgan St. Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas

Telephone Yards 2716.
URA VISI PAS
Juozupa Ridika.
Szaletas alus, skani arielka ir kvapenti Cigari.
Turis didelę sale del mitingų, veselijų ir tt.
3253 Illinois Ct. kerte 88 gat.

Telephone Yards 3750
PIRMOS KLIASOS SALIUNAS
T. RADAVICZE
Linskminks brolan pas mane atpjes, nes az užlaiku szalta au, geriausia vyna ir rugine DEGTIME, o cigarijai tai net iz pat Turkijos o prieto turis didelę Halle del Mitingų, veselijų ir kitokiu susirinkimu, kuris pas mane atsilankys tai bus szirdingai primtas ir suramintas lieku. Su godone,
T. RADAVICZE
942 - 33rd. Chicago, Ill.

Telephone Yards 3163
DR. A. L. GRAICZUNAS
(Specialistas veneriskų ir paslaptingų ligų)
Gydo visokias ligas be skirtumo vyrų moterų ir vaikų.
Galima pasaukti per telefoną kiekvienoj valandoje.
3312 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Phone Yards 709
JUOZAPAS LESZCZYNSKIS
APTEKORIUS
Užlaiko naminius ir užrubežnius gyduoles, ir receptus išpildo kežną valandą su dideliu saugumu. Reikale nusiduokit pas jį, o busite užganėdinti.
Siunčiam gyduoles in kitus miestus
3316 So. Morgan St., Chicago, Ill.

DR. G. M. GLASER.
Sziuomi apreiškiu pagodotai visuomenai, jog esu seniausias gydytojas ant Bridgeporto, praktikuojant per 17 metų, perkellau savo ofisą ir gyvenimą savo locną namo po nr.
3149 So. Morgan St.
Kerte 82-ros gat.

Mano ofisas aprūpinas naujaisiais budais gydymo. Visus ligonius stengsiu užganėdinti kaip ir ligesiol. Pasitkedamas, jog gerblama publika ir toliams mane remis, esiu namie ant kleveno pareikalavymo dienų ir naktų. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų, ir užsėdintose ligose. Darau visokią operaciją. Ljektuosi su pagarba
Telefonas Yards 687

Dr. G. M. Glaser
3149 South Morgan Street
Kerte 82-ros gatvės.

Telephone Canal 285
KAZ. KATUTIS
LIETUVIŠKAS GRABORIUS
Persaudo kecciusus ant pagrabu, veselijų ir tt.
166 W. 18th St. Chicago, Ill.

LINKSMA VIETA
pas
A. Pawlowski
katras atsilankys, tas bus linksmas ba del to kad užlaiko geriause degtinę, szalta au, o cigarus tai net iz pats Havanos. Atsilankykite
8317 So. Halsted St., Chicago, Ill.

LINKSMA VIETA
pas
A. Pawlowski
katras atsilankys, tas bus linksmas ba del to kad užlaiko geriause degtinę, szalta au, o cigarus tai net iz pats Havanos. Atsilankykite
8317 So. Halsted St., Chicago, Ill.

The Star Cigar Mfg. Co.
F. KRISZCZIOKAITIS
Pirmutinis Cigaru dirbejas ir pardavjas Chicago ir apilineke. Parduoda lietuviskus cigarus Vytauto ir Gedimino.
298 E. 14th St. Chicago Heights, Ill.

PETRAS SZLAKIS
(Tarpe 33 Place ir 83 Street.)
3321 AUBURN AVE. CHICAGO, ILL.
Telefonas Yards 2451.

DIDELIS ŠTORAS

Neužmirskite lietuviai mūsų Seno Štoro kurį mes jau užlaikome per 15 metų. Mes nelaikome kito štoro kaip tik šitą vieną, ir viską teisingiausiai parduodam kaip tai: vyriškus siutus, ir visokius moteriškus drabužius, visokias materijas, marškinius, kalnieres, čevyrius, pančekas ir tt.

A. COHEN,

1334 Jefferson St. Chicago, Ill.
(Senas No. 537)

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA ISZDIRBYSTE FOTOGRAFIJU.

Mylinti naturalizšką paveikslą savo ir dailų darbą, kreipkitės pas mus, mes užtikrinam, kad mūsų darbo niekas negali virszinti už tai, kad mes mokame ir žinome kaip gerą darbą reiki atlikti. Nesitikėkit tiems, kurie moka dailiai pasigirti nes pasigyrimo neuženka, bet reike ką nors nuveikti, kad ir kiti pamatytų. Didžiausias pamatas mūsų biznio yra užganėdini-mas kiekvieno kostumerio. Su pagarba

JONAS P. RASHINCKAS,
3213 So. Morgan St., Phone Yards 2189 Chicago, Ill.

KAZIMIERAS RADZEVICZE
Tuojaus szale Lehigh Valley dypo. Visoktų arieklių ir alaus didelės zopostas, taipgi ir iz Europos visokių vynu, cigaru ir visokių valgtų ir osterių. Pakelevingi gali gauti nakvynę ir prieteliszšką rodą visame. Taipgi parduodu szipkortes ant visų linijų ir siunčiu pinigus i visas dals svieto pigiausiai ir saugiai.
121 E. Centre St., Shenandoah, Pa.

MRS. EDWARD BRADEL
DIRBTUVE
Kukardu, Szarpu, Veliarų ir Bažnytinų Karučių. Pristato Drangystėms pa redus. Siuva Sidabru ir Auksu. Reikale meldžiame kreiptis prie mūsų, o mes stengsimės kiekvieną užganėdinti. Teipogi užlaikome gyvas kvietkas.
1718 W. 47-th St. CHICAGO, ILL.

Telephone Yards 3163
DR. A. L. GRAICZUNAS
(Specialistas veneriskų ir paslaptingų ligų)
Gydo visokias ligas be skirtumo vyrų moterų ir vaikų.
Galima pasaukti per telefoną kiekvienoj valandoje.
3312 So. Halsted St., Chicago, Ill.

DYKAI! DYKAI!

REGISTRUOTA RAKTAMS RINKUTE

Ateikit į banką ir palikit vardą ir antrašą ir jaigu pamesit. raktai jums bus sugražinti. Adara kasdien iki 6 val. vakare. Subatomis iki 9 val. vakare. Mokam 3 proc. už padėlius. Apsaugojimo skrynukes randavojam už \$2.50 ant metų.

Peoples Trust and Savings Bank
47-th St. & Ashland Ave. Chicago, Ill.

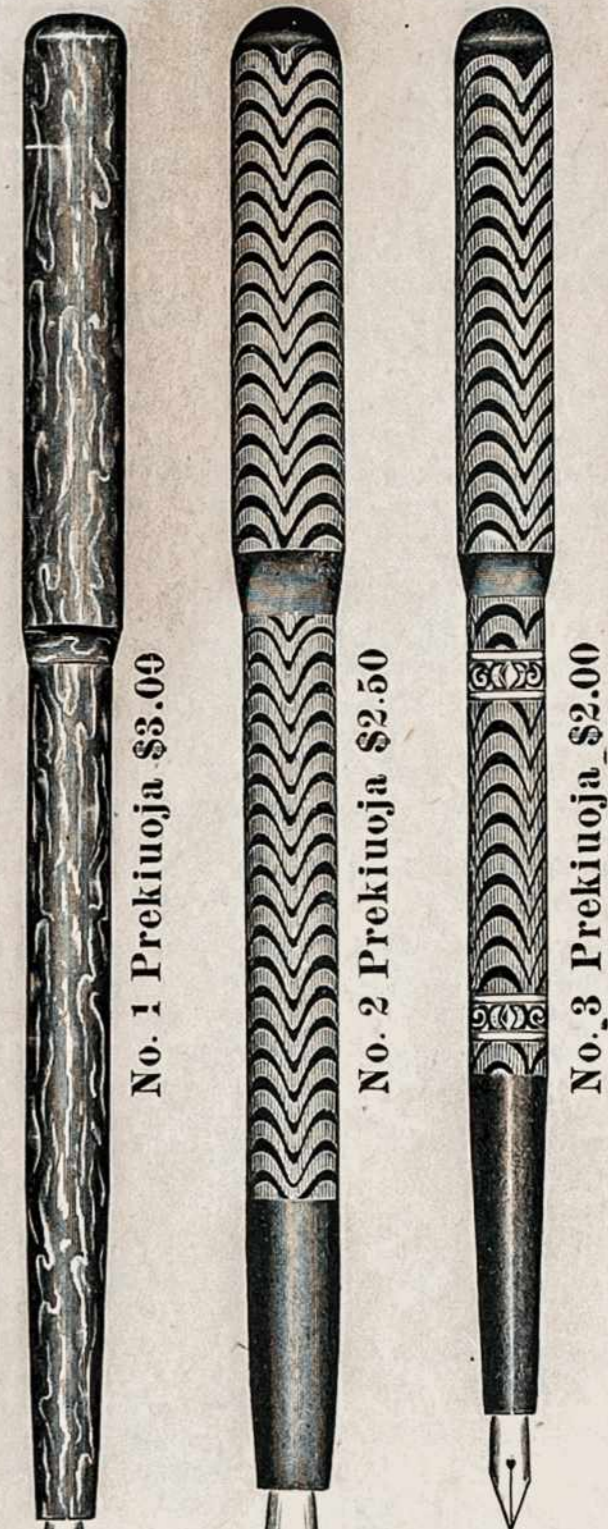
TEMYKIT LIETUVEI

Geriausia, pigiausia ir teisingiausia vietanegu pas žydus, kur galima gauti naminių puikių rakančių, pečių, lampų, vanų ir citokų visokių daiktų koki yra reikalingi į namus. Mano krautuve yra ant trijų lubų ir pripildinta visokiais tavais. Taipgi nepamirskit kad az duodu lovanas nuo szimto penkis doleius. Užkviečiu visus savo tautiecius atsilankyti.

St. Povevicze
3321 SO. MORGAN ST. CHICAGO.

Fountain Plunksnos.

Mes užpirkome daugybę Fountain Plunksnų, kurias dabar pardavinėsime už labai pigią prekę. Fountain Plunksna yra paranki kiekvienam žmogui turėti, nes kotelyje įsipila at-ramentas ir galima naudoti visur ir visada, parašius sumovei taip, kad plunksna nesigadytų ir nesiojies kišeniuje. Pati plunksna aukštesne su storu kotuku.

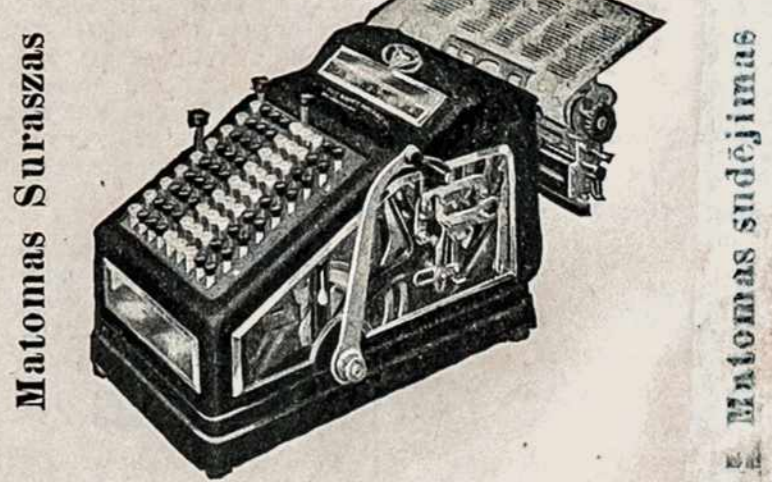
No. 1 Prekiuoja \$3.00

No. 2 Prekiuoja \$2.50

No. 3 Prekiuoja \$2.00

Siunčiant pinigus adresuokit:
JONAS M. TANANEVICZE,
"Kataliko" Išleistojas
3244 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Matomas Suraszas

Viskas matoma
Wales Matoma Sudėjimo ir suraszo Masina
THE ADDER MACHINE CO.
Wilkes-Barre, Pennsylvanija.
SAXE & HOGLE, WESTERN DISTRIBUTORS
161 State St., Chicago. Phone Randolph 2644

NESULIGINTAS FOTOGRAFISTAS

Z. Urbanowicz
4841 So. Ashland ave.

Uženka pamatyti lange iszszaisytas o artistiskai iszbaigtas fotografijas kurios iszeina iz jo dirbtu-ves. Iszdirba geriausias fotografijas kokias tik kas nori, ypacz mes del savo tautieciu padirbame geriausiai. Kas pas mus sykj atsilankys, tas jau visad pas mus ateis. Meldžiu atsilankyti o persitikrasisite apie mano darbą. Apsimoka atvažiuoti ir isz tolesnių pakraszčių. Duodam labai puikius prezentus prie kiekvieno orderio. Nepamirskit adresu.

Dr. Marja Dowiat-Sass

OFISAS
749 W. 18-th St. VALANDOS
nuo 9:30 iki 11:30 ryte nuo 4:30 iki 7 vakare
Nedeliomis tikrai nuo 9:30 iki 12 ryte
TEL. CANAL 1208

RESIDENCE
2891 W. Harrison St. VALANDOS
Near 32nd Ave. VALANDOS
iki 9 ryte ir nuo 7 iki 8:30 vakare
TEL. AUSTIN 450